

**L I G J**  
**Nr. 8722, datë 26.12.2000**

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË “KONVENTËN E KOMBEVE TË  
BASHKUARA KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE  
TË LËNDËVE PSIKOTROPE”**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

**K U V E N D I**

**I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË  
V E N D O S I:**

**Neni 1**

Republika e Shqipërisë aderon në “Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër trafikut të paligjshëm të drogave narkotike dhe të lëndëve psikotrope”.

**Neni 2**

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.2857, datë 5.1.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani**

**KONVENTA E KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR TRAFIKUT TË  
PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE LËNDËVE PSIKOTROPE 1988,**

Akti Final dhe Rezolutat, siç është rënë dakord nga Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope, dhe si edhe tabelat që i bashkëngjiten kësaj Konvente.

**AKTI FINAL I KONFERENCËS SË KOMBEVE TË BASHKUARA  
PËR MIRATIMIN E NJË KONVENTE KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË  
DROGAVE NARKOTIKE DHE LËNDËVE PSIKOTROPE**

1. Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara, me anë të rezolutës së saj 39/141 të 14 Dhjetorit 1984, kërkonte që Këshilli Social-Ekonomik i Kombeve të Bashkuara, "duke marrë në konsideratë nenin 62 paragrafi 3, dhe nenin 66 paragrafi 1, të Kartës së Kombeve të Bashkuara dhe rezolutën 9 (1) të Këshillit të 16 Shkurtit 1946, t'i kërkonte Komisionit për Drogat Narkotike të fillonte në sesionin e tij të tridhjetë e një, që do të mbahej në shkurt 1985, me përparësi, përgatitjen e një Projektkonvente kundër trafikut të paligjshëm të drogave narkotike që trajton aspekte të ndryshme të problemit në tërësi, dhe në mënyrë të veçantë, ato që parashikohen në dokumentet ekzistuese ndërkombëtare..." .

2. Në përpjekje për të avancuar kërkesën e mësipërme dhe veprimin për ndjekjen e kësaj çështjeje nga Komisioni për Drogat Narkotike dhe Këshilli Social - Ekonomik, Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara përgatiti tekstin fillestar të një Projekt-konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope. Në bazë të komenteve të bëra për këtë nga Qeveritë dhe të diskutimeve për këtë projekt nga Komisioni për Drogat Narkotike në sesionin e tij të tridhjetë e dy më 1987, Sekretari i Përgjithshëm përgatiti një dokument të konsoliduar pune që iu shpërnda të gjitha Qeverive në prill 1987, i cili u shqyrtua në dy sesionet e grupit të hapur ndërqeveritar të ekspertëve. Më 7 dhjetor 1987 Asambleja e Përgjithshme miratoi Rezolutën 42/111 që

jepte udhëzime të mëtejshme për avancimin e përgatitjes së Projektkonventës. Meqënëse koha që kishte në dispozicion grupi i ekspertëve nuk lejonte shqyrtim të plotë të të gjitha neneve, Asambleja e Përgjithshme i kërkoi Sekretarit të Përgjithshëm të shqyrtonte thirrjen edhe të një grupi tjetër ndërqeveritar me ekspertë, që të mbledhej gjatë dy javëve që do të paraprinin fillimin e sesionit të dhjetë të veçantë të Komisionit për Drogat Narkotike në shkurt 1988, për të vazhduar rishikimin e dokumentit të punës për Projektkonventën kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope dhe, po të ishte e mundur, të arrinte në një marrëveshje për Konventën. Në sesionin e dhjetë të veçantë të tij, mbajtur në Vjenë nga 8 deri më 19 shkurt 1988, Komisioni për Drogat Narkotike rishikoi tekstin e Projekt konventës dhe vendosi që disa nene të tij t'i referoheshin Konferencës që do të mbledhej për të miratuar Konventën. Komisioni gjithashtu i rekomandoi Këshillit Social-Ekonomik disa veprime për të çuar më tej përgatitjen e Projektkonventës.

3. Këshilli Social - Ekonomik, me anë të Rezolutës së tij 1988/8 të 25 Majit 1988 pasi u njoh me punën përgatitore të ndërmarrë në pajtim me Rezolutën 39/141 të Asamblesë së Përgjithshme nga organet kompetente të Kombeve të Bashkuara, vendosi "që të thërrasë, në përputhje me nenin 62 paragrafi 4, të Kartës së Kombeve të Bashkuara dhe brenda dispozitave të Rezolutës 366 (IV) të 3 Dhjetorit 1949 të Asamblesë së Përgjithshme, një konferencë të të plotfuqishmeve për miratimin e një Konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope. "Në bazë të vendimit të tij 1988/120, i marrë gjithashtu më 25 maj 1988, Këshilli vendosi që Konferenca të mbahej në Vjenë në datat 25 nëntor - 20 dhjetor 1988 dhe që Sekretari i Përgjithshëm t'u dërgonte ftesë për të marrë pjesë në Konferencë atyre të cilët kishin qenë të ftuar për të marrë pjesë në Konferencën Ndërkombëtare mbi përdorimin e drogës dhe trafikun e paligjshëm, mbajtur në Vjenë nga 17 deri më 29 qershor 1987.

4. Në bazë të Rezolutës së tij 1988/8, Këshilli Social - Ekonomik gjithashtu vendosi të thërrasë në Konferencë një grup rishikimi që të rishikonte projekt tekstet e disa neneve dhe Projektkonventën në tërësi me qëllim që të arrihej një konsistencë e përgjithshme e tekstit që do t'i paraqitej Konferencës. Grupi i Rishikimit të Projektkonventës u mblodh në Zyrën e Kombeve të Bashkuara në Vjenë nga data 27 qershor deri më 8 korrik 1988 dhe miratoi një raport për Konferencën (E/CONF.82/3).

5. Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente kundër drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope u mblodh në Neue Hofburg të Vjenës nga datat 25 nëntor deri më 29 dhjetor 1988.

6. Në përputhje me rezolutën 1988/8 të 25 Majit 1988 të Këshillit Social-Ekonomik dhe vendimit të tij 1988/120 të së njëjtës datë, Sekretari i Përgjithshëm ftoi në Konferencë:

- (a) të gjithë shtetet;
- (b) Namibinë, e përfaqësuar nga Këshilli i Kombeve të Bashkuara për Namibinë;
- (c) përfaqësuesit e organizatave, që kanë ftesë të përhershme nga Asambleja e Përgjithshme për të marrë pjesë në sesionet dhe punimet e të gjitha konferencave ndërkombëtare të mbajtura nën kujdesin e saj në rolin e vëzhguesve, që të marrin pjesë në Konferencë në këtë rol, në përputhje me Rezolutat 3237 (XXIX) të 22 nëntorit 1974 dhe 31/152 të 20 dhjetorit 1976 të Asamblesë;
- (d) përfaqësuesit e lëvizjeve nacionalçlirimtare të njohura në rajonin e saj nga Organizata e Unitetit Afrikan që të marrin pjesë në Konferencë në rolin e vëzhguesve, në përputhje me Rezolutën 3280 (XXIX) të 10 Dhjetorit 1974 të Asamblesë së Përgjithshme;
- (e) agjencitë e specializuara dhe Agjencinë Ndërkombëtare të Energjisë Atomike, si dhe organet e interesuara të Kombeve të Bashkuara, që të përfaqësoheshin në Konferencë;
- (f) të gjitha organizatat e interesuara ndërqeveritare që të përfaqësoheshin me vëzhgues në Konferencë;
- (g) organizatat e interesuara joqeveritare me votë konsultative në Këshillin Social-Ekonomik dhe organizatat e tjera të interesuara joqeveritare, që mund të jepnin një kontribut të veçantë në punimet e Konferencës, që të përfaqësoheshin me vëzhgues në Konferencë.

7. Në Konferencë morën pjesë delegacionet e 106 Shteteve të mëposhtme:

Afganistani, Shqipëria, Algjeria, Argjentina, Australia, Austria, Bahamas, Bahrain, Bangladeshi, Barbados, Belgjika, Bolivia, Botsvana, Brazili, Bullgaria, Burma, Republika Socialiste Sovjetike e Bjellorusisë, Kameruni, Kanadaja, Kepi i Gjellbër, Kili, Kina, Kolumbia, Kosta Rika, Kepi i Fildishtë, Kuba, Qipro, Çekosllovakia, Danimarka, Republika Domenikane, Ekuadori, Egjipti, Etiopia, Finlanda, Franca, Republika Demokratike Gjermane, Republika Federale e Gjermanisë, Gana,

Greqia, Guatemala, Guinea, Selia e Shenjtë, Hondurasi, Hungaria, India, Indonezia, Irani (Republika Islamike), Iraku, Irlanda, Izraeli, Italia, Xhamajka, Japonia, Jordania, Kenia, Kuvajti, Xhamahirija Arabe e Libisë, Luksemburgu, Madagaskari, Malajzia, Malta, Mauritania, Mauriciusi, Meksiko, Monako, Maroku, Nepali, Hollanda, Zelanda e Re, Nikaragua, Nigeria, Norvegjia, Omani, Pakistani, Panamaja, Guinea e Re Papua, Paraguaj, Peruja, Filipinet, Polonia, Portugalia, Katari, Republika e Koresë, Arabia Saudite, Senegali, Spanja, Sri Lanka, Sudani, Surinami, Suedia, Zvicra, Tailanda, Tunizia, Turqia, Republika Socialiste Sovjetike e Ukrainës, Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike, Emiratet e Bashkuara Arabe, Mbreteria e Bashkuar e Britanisë së Madhe dhe Irlandës së Veriut, Republika e Bashkuar e Tanzanisë, Shtetet e Bashkuara të Amerikës, Uruguaji, Venezuela, Vietnami, Jemeni, Jugosllavia dhe Zaireja.

8. Përfaqësuesit e lëvizjeve nacionalçlirimtare të mëposhtme, të ftuara në Konferencë nga Sekretari i Përgjithshëm, ishin të pranishme dhe morën pjesë siç parashikohet në rregullat e procedurës së Konferencës (E/ CONF. 82/7): Kongresi Pan- afrikan i Azanisë dhe Organizata Popullore e Afrikës Jugperëndimore.

9. Përfaqësuesit e agjencive të mëposhtme, të specializuara, të ftuara në Konferencë nga Sekretari i Përgjithshëm, ishin të pranishëm dhe morën pjesë siç parashikohet në rregullat e procedurës së Konferencës: Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil, Organizata Ndërkombëtare e Punës, Organizata Arsimore, Shkencore dhe Kulturore e Kombeve të Bashkuara, Organizata e Kombeve të Bashkuara për Zhvillimin Industrial dhe Organizata Botërore e Shëndetit.

10. Përfaqësuesit e organizatave të tjera ndërqeveritare të poshtëshënuara, të ftuara në Konferencë nga Sekretari i Përgjithshëm, ishin të pranishme dhe morën pjesë siç parashikohet në rregullat e procedurës së Konferencës: Qendra e Studimeve dhe e Trajnimit për Sigurimin Arab, Byroja e Planit të Kolombos, Këshilli i Evropës, Këshilli për Bashkëpunimin e Doganave, Komuniteti Ekonomik Evropian, Organizata Ndërkombëtare e Policisë Kriminale, Liga e Shteteve Arabe dhe Marrëveshja Jugamerikane për Drogat Narkotike dhe Lëndët Psikotrope.

11. Përfaqësuesit e këtyre organeve të interesuara të Kombeve të Bashkuara dhe organizmave përkatëse, të ftuara në Konferencë nga Sekretari i Përgjithshëm, ishin të pranishëm dhe morën pjesë siç parashikohet në rregullat e procedurës së Konferencës: Qendra për Zhvillim Social dhe Çështje Humanitare, Bordi Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve, Instituti i Kombeve të Bashkuara për Azinë dhe Lindjen e Largme për Parandalimin e Krimin dhe Trajtimin e Autorëve të Veprimtarive të Kundërligjshme dhe Fondi i Kombeve të Bashkuara për Kontrollin e Përdorimit të Drogës.

12. Vëzhguesit nga organizatat e mëposhme joqeveritare, të ftuara në Konferencë nga Sekretari i Përgjithshëm, ishin të pranishëm dhe morën pjesë siç parashikohet në rregullat e procedurës së Konferencës: Komuniteti Ndërkombëtar i Bahajve, Karitasi Ndërkombëtar, Qendra Italiane e Solidaritetit, Komitetet Terapeutike të Kolumbisë, Bordi Koordinues i Organizatave Çifute, Kruz Blanka Panama, Programi për Parandalimin e Përdorimit të Drogës, Bashkimi Evropian i Grave, Integrative Drogenhilfe a.d. Fachhochschule Ffm.e.v., Federata Ndërkombëtare Abolicioniste, Shoqata Ndërkombëtare e Reklamave, Shoqata Ndërkombëtare e Transportit Ajror, Shoqata Ndërkombëtare e Juristëve Demokratë, Shoqata Ndërkombëtare e Klubeve të Luaneve, Byroja Ndërkombëtare Katolike e Fëmijës, Dhoma Ndërkombëtare e Tregtisë, Konfederata Ndërkombëtare e Sindikatave të Lira, Këshilli Ndërkombëtar për Gratë, Këshilli Ndërkombëtar për Alkoolin dhe Toksikimin, Federata Ndërkombëtare e Biznesit dhe Grave Profesioniste, Federata Ndërkombëtare e Punëtorëve Sociale, Federata Farmaceutike Ndërkombëtare, Shoqata Ndërkombëtare e Shkollave, Agjencia Afrikane e Shpëtimit Islamik, Trusti për Trajtimin, Trajnimet dhe Kërkimet për Detoksifikimin nga Opiumi, Pace International Affairs e Mbretërisë së Bashkuar, Pax Romana, Soroptimist International, Shoqata Botërore e Shoqërueseve Vajza dhe Skauteve Vajza, Bashkimi Botëror i Organizatave Katolike të Grave dhe Komiteti Ndërkombëtar Zonta.

13. Konferenca zgjodhi si President Z.Guillermo Bedregat Gutierrez (Bolivi).

14. Konferenca zgjodhi si zëvendëspresidentë përfaqësuesit e këtyre shteteve: Algjeri, Argjentinë, Bahamas, Kinë, Kepi i Fildishtë, Francë, Republika Islamike e Iranit, Japoni, Kenia, Malajzi, Meksiko, Marok, Nigeri, Pakistan, Filipine, Senegal, Sudan, Suedi, Turqi, Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike, Mbreteria e Bashkuar e Britanisë së Madhe dhe e Irlandës së Veriut, Shtetet e Bashkuara të Amerikës, Venezuelë dhe Jugosllavi.

15. Konferenca zgjodhi si Raporter të Përgjithshëm znj.Mervat Tallawy (Egjipt).

16. Konferenca krijoi Komitetet e mëposhtme:

*Komiteti i Përgjithshëm*

Kryetar: Presidenti i Konferencës

Anëtarë: Presidenti dhe zëvendëspresidentët e Konferencës, Raporteri i Përgjithshëm i Konferencës, Kryetarët e Komiteteve të Përgjithshme dhe Kryetari i Komitetit Hartues.

*Komitetet Gjithpërfshirëse*

Komiteti I

Kryetar: Z.Gioacchino Polimeri (Itali)

Zëvendës Kryetar: Z.M.A.Hena (Bangladesh)

Raporter: Z.Oskar Hugler (Republika Demokratike Gjermane)

Komiteti II

Kryetar: Z.Istvan Bayer (Hungari)

Zëvendëskryetar: Z.L.H.J.B. van Gorkom (Hollandë)

Raporter: Znj.Yolanda Fernandez Ochoa (Kosta Rika)

*Komiteti Hartues*

Kryetar: Z.M.V.N.Rao (Indi)

Zëvendës Kryetar: Z.Hassem M.Kuraa (Egjipt)

Anëtarë: Kryetari i Komitetit Hartues dhe përfaqësuesit e këtyre Shteteve: Austri, Botsvana, Kanada, Kinë, Kolumbi, Çekosllavaki, Egjipt, Francë, Ganë, Irak, Peru, Senegal, Spanjë dhe Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike.

Raporterët e Komiteteve Gjithpërfshirëse morën pjesë ex officio në punën e Komitetit Hartues në përputhje me rregullin 49 të rregullave të procedurës së Konferencës.

*Komiteti i Kredencialeve*

Kryetar: Z.Edouard Molitor (Luksemburg)

Anëtarë: Përfaqësuesit e këtyre Shteteve: Bolivi, Botsvana, Kinë, Kepi i Fildishtë, Xhamajkë, Luksemburg, Tailandë, Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike dhe Shtetet e Bashkuara të Amerikës.

17. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara u përfaqësua nga zonjusha Margaret J.Ansti, Nënsekretare e Përgjithshme, Drejtore e Përgjithshme e Zyrës së Kombeve të Bashkuara në Vjenë. Sekretari i Përgjithshëm emëroi si Sekretar Ekzekutiv Z.Francisko Ramos - Galino, Drejtor i Seksionit të Drogave Narkotike.

18. Konferenca kishte përpara raportin e Grupit të Rishikimit i mbledhur në pajtim me Rezolutën 1988/8 të 25 Majit 1988 të Këshillit Social - Ekonomik (E.CONF.82/3). Përveç një bilanci të punës së Grupit të Rishikimit, raporti përmbante propozime, që i ishin parashtruar Grupit të Rishikimit në lidhje me Projektkonventën që do të shqyrtonte Konferenca, dhe tekstin e Projektkonventës kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope (Shtojca II). Kjo Projektkonventë përbënte propozimin bazë që do të shqyrtonte Konferenca.

19. Gjatë punimeve të saj, Konferenca ndau nenet që përmbante Projektkonventa dy Komiteteve Gjithpërfshirëse (Komitetit I dhe Komitetit II). Nenet 1 deri 5 bashkë me parathënien iu dhanë Komitetit I dhe pjesa tjetër e neneve Komitetit II. Pasi ranë dakord për tekstin e një neni të caktuar, Komitetet Gjithpërfshirëse ia referuan atë Komitetit Hartues. Komitetet Gjithpërfshirëse i raportuan Konferencës për rezultatin e punës së tyre, ndërsa Komiteti Hartues i paraqiti Konferencës një tekst të plotë të Projektkonventës kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope (E.CONF/82/13).

20. Në bazë të diskutimeve të depozituara në dokumentacionin e Konferencës (E.CONF.82/SR.1 deri 8) dhe të Komiteteve Gjithpërfshirëse (E/CONF.82/C.1 SR.1 deri 33) dhe E/CONF.82/C.2SR.1 deri 34) dhe të raporteve të Komiteteve Gjithpërfshirëse (E.CONF/82/11 dhe E/CONF.82/12) dhe të Komitetit Hartues (E/CONF.82/13), Konferenca përpiloi Konventën e mëposhtme:

Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe

Lëndëve Psikotrope.

21. Konventa e mësipërme, që është subjekt i ratifikimit, pranimit, miratimit ose aktit të konfirmimit formal, dhe që duhet të mbetet e hapur për t'u pranuar nga të tjerët, u miratua nga Konferenca më 19 dhjetor 1988 dhe u la e hapur për t'u nënshkruar më 20 dhjetor 1988, në përputhje me dispozitat e saj, deri më 28 shkurt 1989, në Zyrën e Kombeve të Bashkuara në Vjenë dhe, më pas, deri më 20 dhjetor 1989, në Selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju Jork, nën kujdesin e Sekretarit të Përgjithshëm.

22. Konferenca, gjithashtu, miratoi rezolutat e mëposhtme të cilat i bashkëngjiten këtij Akti Final:

1. Shkëmbimi i informacionit  
2. Zbatimi i përkohshëm i Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope.

3. Sigurimi i burimeve të nevojshme për Seksionin e Drogave Narkotike dhe sekretariatit të Bordit Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve për t'i mundësuar ata që të kryejnë detyrat që u janë besuar në bazë të Traktateve Ndërkombëtare të Kontrollit të Drogës.

DUKE DËSHMUAR SA MË SIPËR, përfaqësuesit e nënshkruan këtë Akt Final.

NËNSHKRUAR NË VJENË, sot më datë njëzet dhjetor një mijë e nëntëqind e tetëdhjetë e tetë, në një kopje të vetme, që do të depozitohet te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara, në gjuhët arabe, kineze, angleze, frënge, ruse dhe spanjolle, dhe secila prej tyre është e njëjtë me origjinalin.

## REZOLUTAT E MIRATUARA NGA KONFERENCA E KOMBEVE TË BASHKUARA PËR MIRATIMIN E NJË KONVENTE KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE LËNDËVE PSIKOTROPE

### REZOLUTA I SHKËMBIMI I INFORMACIONIT

*Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope,*

Duke tërhequr vëmendjen tek Rezoluta III, e miratuar nga Konferenca e Kombeve të Bashkuara e vitit 1961 për Miratimin e një Konvente të vetme mbi drogat narkotike, në të cilën iu kushtua vëmendje rëndësisë që ka dokumentacioni teknik i Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Kriminale mbi trafikantët ndërkombëtare të drogës dhe përdorimit të këtij dokumentacioni nga ana e kësaj organizate për qarkullimin e përkrahjeve të këtyre trafikantëve;

*Duke pasur parasysh* mekanizmin e përcaktuar nga Organizata Ndërkombëtare e Policisë Kriminale, për shkëmbimin në kohë dhe të efektshëm të informacionit për hetimin e krimeve midis autoriteteve policore në shkallë botërore;

*Rekomandon* që autoritetet policore duhet të përdorin në një shkallë sa më të gjerë që të jetë e mundur dokumentacionin dhe sistemin e komunikimit të Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Kriminale, me qëllim që të arrihen synimet e Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope.

### REZOLUTA 2 ZBATIMI I PËRKOHSHËM I KONVENTËS SË KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE LËNDËVE PSIKOTROPE

Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope.

1. *Nxit shtetet*, në masën që kanë mundësi, që të përshpejtojnë hapat për ratifikimin e Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope me qëllim që ajo të hyjë në fuqi sa më shpejt që të jetë e mundur.

2. *Fton shtetet*, në masën që kanë mundësi, të zbatojnë përkohësisht masat e parashikuara nga Konventa në pritje që secila prej tyre të hyjë në fuqi.

3. *Kërkon* nga Sekretar i Përgjithshëm që t'ia transmetojë këtë Rezolutë Këshillit Social - Ekonomik dhe Asamblesë së Përgjithshme.

### REZOLUTA 3

SIGURIMI I BURIMEVE TË NEVOJSHME PËR SEKSIONIN E DROGAVE NARKOTIKE DHE PËR SEKRETARIATIN E BORDIT NDËRKOMBËTAR TË KONTROLLIT TË NARKOTIKËVE ME QËLLIM QË ATA TË MUNDËSOHEN TË KRYEJNË DETYRAT QË U JANË BESUAR NË BAZË TË TRAKTATEVE NDËRKOMBËTARE TË KONTROLLIT TË DROGËS

*Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope,*

*Duke pranuar* që Konventa e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, ajo Konventë siç është ndryshuar nga Protokolli i vitit 1972 për ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe Konventa mbi Lëndët Psikotrope, 1971, të mbeten baza e përpjekjeve ndërkombëtare për kontrollin e drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope, dhe që zbatimi rigoroz si nga ana e qeverive ashtu edhe nga e organeve ndërkombëtare të kontrollit të Kombeve të Bashkuara i detyrimeve që rrjedhin nga Konventat është thelbësor për arritjen e qëllimeve të tyre;

*Duke pasur parasysh* se Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope do të krijojë detyrime të mtejshme për Qeveritë, Komisionin e Drogave Narkotike, Bordin Ndërkombëtar të Kontrollit të Narkotikëve dhe sekretariatet e tyre, dhe do të kërkojë shpenzime të mtejshme financiare nga ana e tyre;

*Thellësisht e shqetësuar* nga ndikimi që kanë sjellë reduktimet kohët e fundit të personelit dhe të buxhetit në aftësinë e Seksionit të Drogave Narkotike dhe të sekretariatit të Bordit Ndërkombëtar të Kontrollit të Narkotikëve për të kryer plotësisht programin e tyre të punës për të cilin ata kanë mandat,

1. Nxit të gjitha shtetet anëtare të marrin hapat e duhura në Asamblenë e Përgjithshme, si edhe në organet financiare të Asamblesë, për të përcaktuar përparësinë e duhur dhe për të miratuar shumat e nevojshme buxhetore, me qëllim që t'u sigurojnë Seksionit të Drogave Narkotike dhe Sekretariatit të Bordit Ndërkombëtar të Kontrollit të Narkotikëve, burimet e nevojshme për të kryer plotësisht detyrat që u janë besuar në bazë të Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope, Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, të asaj Konvente siç është ndryshuar nga protokolli i vitit 1972 për ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe të Konventës mbi lëndët psikotrope, 1971;

2. Kërkon që Sekretari i Përgjithshëm të ndërmarrë hapat e nevojshme, brenda kompetencave të tij, që të bëjë efektive dispozitat e paragrafit 1 sa më sipër.

### KONVENTA E KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE LËNDËVE PSIKOTROPE

*Miratuar* nga Konferenca në mbledhjen e saj të 6-të të plenare më 19 dhjetor 1988.

*Palët në këtë Konventë,*

*Thellësisht të shqetësuar* nga përmasat dhe tendenca në rritje e prodhimit të paligjshëm të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope, të kërkesave për to dhe të trafikut të tyre, gjë që përbën një kërcënim serioz për shëndetin dhe mirëqenien e qenieve njerëzore dhe ka ndikim të pafavorshëm ndaj themeleve ekonomike, kulturore dhe politike të shoqërisë;

*Thellësisht të shqetësuar*, gjithashtu, nga depërtimet gjithnjë në rritje në grupe të ndryshme shoqërore të Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope, dhe veçanërisht nga fakti që në shumë pjesë të botës fëmijët përdoren si treg i paligjshëm përdoruesish drogash dhe për qëllime të prodhimit, shpërndarjes dhe tregtimit të paligjshëm të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope që përbën një rrezik me pasoja të pallogaritshme;

*Duke ditur* lidhjet midis trafikut të paligjshëm dhe veprimtarive të tjera të krimit të organizuar që minojnë ekonominë legjitime dhe kërcënojnë stabilitetin, sigurinë dhe sovranitetin e shteteve;

*Duke e ditur*, gjithashtu, se trafiku i paligjshëm është një veprimtari ndërkombëtare kriminale, ndalimi i së cilës kërkon vëmendje urgjente dhe përparësinë më të lartë;

*Të vetëdijshëm* se trafiku i paligjshëm sjell përfitime të mëdha financiare dhe pasuri që i mundësojnë organizatat kriminale midis shteteve të depertojnë, të ndotin dhe të korruptojnë struktura

të qeverisë, biznesin e ligjshëm tregtar dhe financiar dhe shoqërinë në të gjitha nivelet e saj;

*Të vendosur* për t'i privuar personat që merren me trafik të paligjshëm nga fitimet që sjellin veprimtaritë të tyre kriminale dhe duke eliminuar kështu stimulën e tyre kryesor që i nxit në këto veprimtari;

*Duke dëshiruar* të eliminojnë shkaqet bazë të problemit të përdorimit të drogave narkotike dhe të lëndëve psikotrope, duke përfshirë kërkesën për këto droga dhe lëndë dhe përfitimet shumë të mëdha që rrjedhin nga trafiku i paligjshëm;

*Duke menduar* se është e nevojshme marrja e masave për monitorimin e disa lëndëve, duke përfshirë prekursorët, kimikatet dhe tretësit, që përdoren në prodhimin e drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope, gjendja e gatshme e të cilave ka çuar në rritjen e prodhimit klandestin të këtyre drogave dhe lëndëve;

*Të vendosur* për të përmirësuar bashkëpunimin ndërkombëtar për ndalimin e trafikut të paligjshëm me rrugë detare;

*Duke pranuar* se zhdukja e trafikut të paligjshëm është një përgjegjësi kolektive e të gjitha Shteteve dhe se, për këtë qëllim, nevojitet një veprim i bashkërenduar në kuadrin e bashkëpunimit ndërkombëtar;

*Duke njohur* aftësinë e Kombeve të Bashkuara në fushën e kontrollit të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope dhe me dëshirën që organet ndërkombëtare që merren me këtë kontroll të jenë brenda kuadrit të asaj organizate;

*Duke riafirmuar* parimet dejtuese të traktateve ekzistuese në fushën e drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope dhe sistemin e kontrollit që ato mishërojnë;

*Duke ditur* nevojën për forcimin dhe plotësimin e masave të parashikuara nga Konventa e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, nga ajo Konvente siç është ndryshuar nga Protokolli i vitit 1972 mbi Ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe Konventës së vitit 1971 mbi lëndët psikotrope, për të kundërshtuar përmasat dhe shtirjen e trafikut të paligjshëm dhe rjedhojat e tij serioze;

*Duke ditur* gjithashtu rëndësinë e forcimit dhe të rritjes së mjeteve efektive ligjore për bashkëpunimin ndërkombëtar në çështje kriminale për të ndaluar veprimtaritë kriminale ndërkombëtare të trafikut të paligjshëm;

*Duke dëshiruar* nënshkrimin e një Konvente ndërkombëtare të gjithanshme, efektive dhe operative, që të drejtohet, në mënyrë të veçantë, kundër trafikut të paligjshëm dhe që të trajtojë aspektet e ndryshme të problemit në tërësi, në mënyrë të veçantë ato aspekte që nuk parashikohen në traktatet ekzistuese në fushën e drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope,

vendosën si më poshtë:

## Neni 1 Përkufizimet

Përfshijë rastet kur është shënuar shprehimisht ndryshe ose kur konteksti e kërkon ndryshe, në gjithë tekstin e kësaj Konvente do të përdoren përkufizimet e mëposhtme:

(a) "Bordi" nënkupton Bordin Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve, i themeluar nga Konventa e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe ajo Konvente siç është ndryshuar nga protokolli i vitit 1972 mbi ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961;

(b) "Bima kanabis" nënkupton çdo lloj bime të llojit kanabis;

(c) "Shkurre kokaine" nënkupton bimë të çdo lloji të klasës eritroksilon;

(d) "Transportues tregtar" nënkupton çdo njeri ose çdo subjekt publik, privat ose subjekt tjetër që merret me transportimin e njerëzve, mallrave ose postave kundrejt pagesës, qirasë ose ndonjë fitimi tjetër;

(e) "Komisioni" nënkupton Komisionin mbi Drogat Narkotike të Këshillit Social - Ekonomik të Kombeve të Bashkuara;

(f) "Konfiskimi", që përfshin gjobën atje ku është e zbatueshme, nënkupton marrjen e përhershme të pasurisë me urdhër të gjykatës ose të një autoriteti tjetër kompetent;

(g) "Shpërndarje e kontrolluar" nënkupton teknikën e lejimit të ngarkesave të paligjshme ose të dyshuara të drogave narkotike, lëndëve psikotrope, lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II që i bashkëngjiten kësaj Konvente ose lëndëve zëvendësuese të tyre, që të dalin, të kalojnë ose të

hyjnë në territorin e një ose më shumë vendeve, me dijeninë dhe nën mbikqyerjen e autoriteteve të tyre kompetente, me qëllim që të identifikohen personat e përfshirë në kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme, të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, të Konventës;

(h) "Konventa 1961" nënkupton Konventën e vetme mbi drogat narkotike, 1961;

(i) "Konventa 1961 e ndryshuar" nënkupton Konventën e vetme mbi drogat narkotike, 1961, të ndryshuar nga Protokolli i vitit 1972 mbi Ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961;

(j) "Konventa 1971" nënkupton Konventën mbi lëndët psikotrope, 1971,

(k) "Këshilli" nënkupton Këshillin Social - Ekonomik të Kombeve të Bashkuara ;

(l) "Ngrirje" ose "kapje" nënkupton ndalimin e përkohshëm të transferimit, shkëmbimit, sistemit ose lëvizjes së pasurisë ose marrjen përkohësisht nën kujdestari ose nën kontroll të pasurisë në bazë të një urdhri të lëshuar nga gjykata ose një autoritet kompetent;

(m) "Trafik i paligjshëm" nënkupton veprimtaritë e kundërligjshme të parashikuara në nenin 3, paragrafi 1 dhe 2, të kësaj Konvente;

(n) "Drogë narkotike" nënkupton çdo lloj lënde, natyrore ose sintetike, e paparashikuar në listat I dhe II të Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe të asaj Konvente të ndryshuar nga Protokolli i vitit 1972 mbi ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961;

(o) "Hashashi" nënkupton bimën e llojit Papaver somniferum L;

(p) "Fitime" nënkupton çdo lloj pasurie që rrjedh ose përftohet, drejtpërsëdrejti ose tërthorazi, nga kryerja e një veprimtarie të kundërligjshme e parashikuar në përputhje me nenin 3, paragrafi 1;

(q) "Pasuri" nënkupton pasuri të çdo lloji, fizike ose jo, të tundshme ose të patundshme, të prekshme ose jo, dhe dokumentet ligjore ose dokumentet që vërtetojnë të drejtën ndaj këtyre pasurive ose interesin në to;

(r) "Lëndë psikotrope" nënkupton çdo lloj lënde, natyrore ose sintetike, ose çdo lloj materiali natyral që parashikohen në Listat I, II, III dhe IV të Konventës mbi lëndët psikotrope, 1971;

(s) "Sekretari i Përgjithshëm" nënkupton Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara;

(t) "Tabela I dhe tabela II" nënkuptojnë listat me numrat korrespondues të lëndëve, që i bashkëngjiten kësaj Konvente, të ndryshuara herëpashere në përputhje me nenin 12;

(u) "Shtet tranzit" nënkupton një shtet nëpër territorin e të cilit kalojnë droga narkotike, lëndë psikotrope dhe lëndë të paligjshme të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, territor i cili nuk është as vendi i origjinës as vendi i destinacionit të tyre të fundit.

## Neni 2

### Sfera e veprimtarisë së Konventës

1. Qëllimi i kësaj Konvente është që të nxisë bashkëpunimin midis Palëve në mënyrë që ato të mund t'i trajtojnë në mënyrë më të efektshme aspektet e ndryshme të Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope që ka marrë përmasa ndërkombëtare. Gjatë zbatimit të detyrimeve të tyre, që rrjedhin nga kjo Konventë, Palët duhet të marrin masat e nevojshme, duke përfshirë masa legjislative dhe administrative, në përputhje me dispozitat themelore të sistemeve ligjore respektive të vendeve të tyre.

2. Palët duhet të zbatojnë detyrimet e tyre, që rrjedhin nga kjo Konventë, në atë mënyrë që të jetë në përputhje me parimet e barazisë së pavarësisë dhe integritetit territorial të Shteteve dhe parimit të mosndërhyrjes në punët e brendshme të Shteteve të tjerë.

3. Pala nuk duhet të ndërmarrë në territorin e një Pale tjetër ushtrimin e juridiksionit dhe kryerjen e funksioneve që, në bazë të ligjit të vendit të vet, i rezervohen vetëm autoriteteve të asaj pale tjetër.

## Neni 3

### Veprimtaria e kundërligjshme dhe sanksionet

1. Secila Palë, sipas nevojës, duhet të adoptojë masat për të parashikuar si veprimtari kriminale në bazë të ligjit të vendit të vet, kur kryhet në mënyrë të qëllimshme:

(a) (i) prodhimin, fabrikimin, ekstraktin, përgatitjen, ofrimin, ofrimin për shitje, shpërndarjen, shitjen, përhapjen në çfarëdo kushtesh qofshin, shpërblimin e ndërmjetësit, dërgimin tranzit,

transportin, importimin ose eksportimin e çfarëdolloj droge narkotike ose çfarëdolloj lënde psikotrope në kundërshtim me dispozitat e Konventës 1961, Konventës 1961 të ndryshuar ose Konventës 1971;

(ii) kultivimin e hashashit, të shkurreve të kokainës ose bimës së kanabisit për prodhimin e drogave narkotike në kundërshtim me dispozitat e Konventës 1961 dhe Konventës 1961 të ndryshuar;

(iii) mbajtjen ose blerjen e çfarëdolloj droge narkotike ose lënde psikotrope me qëllimin e ushtrimit të ndonjëres prej veprimtarive të renditura më sipër (i);

(iv) prodhimin, transportin ose shpërndarjen e pajisjeve, materialeve ose lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, duke ditur se ato do të përdoren në ose për kultivimin, prodhimin ose fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope;

(v) organizimin, drejtimin ose financimin e ndonjëres prej veprimtarive të kundërligjshme, të parashikuara sa më sipër (i), (ii), (iii) ose (iv);

(b) (i) shkëmbimin ose transferimin e pasurive duke ditur se këto pasuri kanë rrjedhur nga një veprimtari të kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nënparagrafin (a) të këtij paragrafi ose nga akti i pjesëmarrjes në një veprimtari të kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të tilla, me qëllimin e fshehjes ose mbulimit të origjinës së paligjshme të pasurive ose me qëllimin e dhënies së ndihmës ndonjë personi që është përfshirë në kryerjen e një veprimtarie të kundërligjshme ose veprimtarive të kundërligjshme të tilla, për t'iu shmangur pasojave ligjore të veprimeve të tij;

(ii) fshehjen ose mbulimin e natyrës së vërtetë, burimit, vendndodhjes, sistemit, lëvizjes, të drejtave në lidhje me pasurinë ose pronësinë e pasurisë, duke ditur se një pasuri e tillë ka rrjedhur nga një veprimtari e kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nënparagrafin (a) të këtij paragrafi ose nga akti i pjesëmarrjes në një veprimtari të kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të tilla.

(c) Në varësi të parimeve të veta kushtetuese dhe të koncepteve bazë të sistemit të vet ligjor:

(i) përvetësimin, zotërimin ose përdorimin e pasurive, duke e ditur në kohën e marrjes, se këto pasuri kanë rrjedhur nga një veprimtari e kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nënparagrafin (a) të këtij paragrafi ose nga akti i pjesëmarrjes në një veprimtari të kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të tilla;

(ii) zotërimin e pajisjeve ose materialeve ose lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, duke ditur se ato përdoren apo do të përdoren në ose për kultivimin, prodhimin ose fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope;

(iii) nxitjen ose shtypjen publikisht të të tjerëve, me çfarëdo mjeti, për të kryer ndonjërin prej veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me këtë nen ose për të përdorur droga narkotike ose lëndë psikotrope në mënyrë të paligjshme;

(iv) pjesëmarrjen, shoqërimin ose komplotimin për të kryer, përpjekjet për të kryer dhe dhënien e ndihmës, të mbështetjes, lehtësimin dhe këshillimin për të kryer ndonjërin prej veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me këtë nen.

2. Në varësi të parimeve të veta kushtetuese dhe koncepteve bazë të sistemit të vet ligjor, secila Palë duhet të adoptojë masa, sipas nevojës, për të parashikuar si veprimtari kriminale, në bazë të ligjit të vendit kur kryhet qëllimisht, zotërimin, blerjen ose kultivimin e drogave narkotike ose lëndëve psikotrope për përdorimin personal, në kundërshtim me dispozitat e Konventës 1961, Konventës 1961 të ndryshuar ose Konventës 1971.

3. Njohja, synimi ose qëllimi, që kërkohen si elemente të veprimtarisë së kundërligjshme të parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni, mund të konstatohen nga rrethana objektive faktike.

4. (a) Secila Palë duhet të bëjë që kryerja e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, t'i nënshtrohet sanksioneve që llogarisin natyrën e rëndë të këtyre veprimtarive të kundërligjshme, siç janë burgimi ose forma e tjera të heqjes së lirisë, sanksione financiare dhe konfiskimi.

(b) Përveç dënimit ose ndëshkimit, për një veprimtari të kundërligjshme të parashikuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, Palët mund të parashikojnë që ndaj autorit të veprimtarisë së kundërligjshme të zbatohen masa të tilla si trajtimi, edukimi, kujdesi pas vuajtjes së dënimit, rehabilitimi ose integrimi përsëri në shoqëri.

(c) Pavarësisht nga nënparagrafet e mësipërme, në raste të përshtatshme të një natyre më të lehtë, Palët mund të parashikojnë, si alternativa ndaj dënimit ose ndëshkimit, masa të tilla si edukimi, rehabilitimi ose integrimi përsëri në shoqëri, si edhe trajtimi dhe kujdesi pas vuajtjes së dënimit kur

autori i veprimtarisë së kundërligjshme është përdorues droge.

(d) Palët mund të parashikojnë, si alternativë ndaj dënimit ose ndëshkimit, ose përveç dënimit ose ndëshkimit të një veprimtarie të kundërligjshme të parashikuar në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni, masa për trajtimin, edukimin, kujdesin pas vuajtjes së dënimit, rehabilitimin ose integrimin përsëri në shoqëri të autorit të veprimtarisë së kundërligjshme.

5. Palët duhet të sigurojnë që gjykatat dhe autoritetet e tjera kompetente, që kanë juridiksion të marrin parasysh rrethanat faktike që e bëjnë kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni veçanërisht të rënduar, si:

a) përfshirja në veprimtarinë e kundërligjshme të një grupi të organizuar kriminal ku bën pjesë autori i veprimtarisë së kundërligjshme;

b) përfshirja e autorit të veprimtarisë së kundërligjshme në veprimtari të tjera ndërkombëtare të krimit të organizuar;

c) përfshirja e autorit të veprimtarisë së kundërligjshme në veprimtari të tjera të paligjshme të ndihmuara nga kryerja e veprimtarisë së kundërligjshme.

d) përdorimi i dhunës ose armëve nga autori i veprimtarisë së kundërligjshme;

e) fakti që autori i veprimtarisë së kundërligjshme ka një detyrë publike dhe që veprimtaria e kundërligjshme lidhet me detyrën në fjalë;

f) viktimizimi ose përdorimi i të miturve;

g) fakti që veprimtaria e kundërligjshme kryhet në një institucion të vuajtjes së dënimit, në një institucion arsimor, në një qendër të shërbimeve sociale ose shumë pranë tyre apo në vende të tjera në të cilat nxënësit e shkollave dhe studentët shkojnë për veprimtari arsimore, sportive dhe sociale;

h) dënimi i mëparshëm, sidomos për veprimtari të kundërligjshme të ngjashme, qofshin të huaj apo vendas, në masën që lejohet nga ligji i vendit të Palës.

6. Palët duhet të përpiqen të sigurojnë që të gjitha fuqitë e nevojshme ligjore në bazë të ligjit të vendit të tyre, në lidhje me ndjekjen penale të personave për veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me këtë nen, të ushtrohen për të rritur në maksimum efektshmërinë e masave për zbatimin e ligjit përse i përket atyre veprimtarive të kundërligjshme dhe në lidhje me nevojën për ndalimin e kryerjes së veprimtarive të tilla të kundërligjshme.

7. Palët duhet të sigurojnë që gjykatat dhe autoritetet e tjera kompetente të mbajnë parasysh natyrën e rëndë të veprimtarive të kundërligjshme të renditura në paragrafin 1 të këtij neni dhe rrethanat e renditura në paragrafin 5 të këtij neni, kur të shqyrtojnë mundësinë e lirit me shpejt ose lirit me kusht të personave të dënuar për veprimtari të tilla të kundërligjshme.

8. Secila Palë, kur ta shohë të përshtatshme, duhet të përcaktojë në legjislacionin e vendit të vet një ligj të plotë për kohën e caktuar kur duhet të fillojë procedura gjyqësore për çdo veprimtari të kundërligjshme të parashikuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni dhe një periudhë më të gjatë kohore për rastet kur personi i shpallur si autori i veprimtarisë së kundërligjshme i është shmangur administrimit të drejtësisë.

9. Secila Palë duhet të marrë masat e përshtatshme, në përputhje me sistemin e vet ligjor, për të siguruar që personi i akuzuar ose i dënuar për një veprimtari të kundërligjshme e parashikuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, i cili është gjetur brenda territorit të saj, të jetë i pranishëm gjatë procedurave të ndjekjes penale.

10. Për të siguruar bashkëpunim midis Palëve në kuadrin e kësaj Konvente, duke përfshirë në mënyrë të veçantë bashkëpunimin në bazë të neneve 5,6,7 dhe 9, veprimtaritë e kundërligjshme të parashikuara në përputhje me këtë nen nuk duhet të konsiderohen si veprimtari të kundërligjshme fiskale ose si veprimtari të kundërligjshme politike ose të shikohen politikisht të motivuara, pa marrë parasysh kufizimet kushtetuese dhe ligjin themelor të vendeve të Palëve.

11. Përmbajtja e këtij neni nuk duhet të cenojë parimin se përshkrimi i veprimtarive të kundërligjshme të cilave ai u referohet dhe ai i mbrojtjeve të tyre ligjore i rezervohet ligjit vendas të Palës dhe se veprimtari të tilla të kundërligjshme duhet të ndiqen penalisht të ndëshkohen në përputhje me atë ligj.

#### Neni 4 Juridiksioni

##### 1. Secila Palë:

a) Duhet të marrë, sipas nevojës, masa për të përcaktuar juridiksionin e vet për veprimtaritë e kundërligjshme që ajo ka parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, kur:

(i) Veprimtaria e kundërligjshme kryhet në territorin e saj.

(ii) Veprimtaria e kundërligjshme kryhet në bordin e një anijeje, që lundron me flamurin e saj ose në një aeroplan që është regjistruar në bazë të ligjeve të saj në kohën kur kryhet veprimtaria e kundërligjshme.

(b) Mund të marrë masa, kur ta shohë të nevojshme, për të përcaktuar juridiksionin e vet për veprimtaritë e kundërligjshme që ajo ka parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, kur:

(i) Veprimtaria e kundërligjshme kryhet nga një shtetas i saj ose nga një person me vendbanim të vazhdueshëm në territorin e saj;

(ii) Veprimtaria e kundërligjshme kryhet në bordin e një anijeje në lidhje me të cilën ajo Palë ka qenë e autorizuar të ndërmarrë veprimin e duhur në përputhje me nenin 17, me kusht që ky juridiksion të ushtrohet vetëm në bazë të marrëveshjeve ose të rregullimeve që i bëhen marrëveshjeve, të cilave iu referohet në paragrafin 4 dhe 9 të këtij neni;

(iii) Veprimtaria e kundërligjshme është njëra nga veprimtaritë e parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, nënparagrafi (c) (iv) kryhet jashtë territorit të saj me qëllimin e kryerjes, brenda territorit të saj, të një veprimtarie të kundërligjshme të parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1.

2. Secila Palë:

(a) Duhet, kur ta shohë të nevojshme, të marrë masa gjithashtu për të përcaktuar juridiksionin e vet për veprimtaritë e kundërligjshme që ajo ka parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, kur personi i shpallur si autor i veprimtarisë së kundërligjshme është i pranishëm në territorin e saj dhe ajo nuk ia dorëzon atë një Palë tjetër për arsye:

(i) se veprimtaria e kundërligjshme është kryer në territorin e saj ose në bordin e një anijeje që lundronte me flamurin e saj ose në një aeroplan që ishte regjistruar në bazë të ligjit të saj në kohën e kryerjes së veprimtarisë së kundërligjshme ose

(ii) se veprimtaria e kundërligjshme është kryer nga një shtetas i saj.

(b) Mund të marrë gjithashtu masa, kur ta shohë të nevojshme, për të përcaktuar juridiksionin e vet për veprimtaritë e kundërligjshme që ajo ka parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, kur personi i shpallur si autor i veprimtarisë së kundërligjshme, është i pranishëm në territorin e saj dhe ajo nuk ia dorëzon atë një Palë tjetër.

3. Kjo Konventë nuk përjashton ushtrimin e çfarëdo juridiksionin penal të përcaktuar nga një Palë në përputhje me ligjin e vendit të vet.

## Neni 5 Konfiskimi

1. Secila Palë duhet, kur ta shohë të nevojshme, të marrë masa për të mundësuar konfiskimin e:

a) fitimeve që rrjedhin nga veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, ose të pasurive, vlera e të cilave korrespondon me vlerën e këtyre fitimeve;

b) drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope, materialeve dhe pajisjeve ose mjeteve të tjera që janë përdorur ose që synojnë të përdoren në çfarëdo mënyre në veprimtaritë e kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1.

2. Secila Palë duhet, kur ta shohë të nevojshme, të marrë masa për të mundësuar autoritetet e veta kompetente të identifikojnë, të gjurmojnë dhe të ngrijnë ose të shtien në dorë fitimet, pasurinë, mjetet ose çdo gjë tjetër të cilës i referohet në paragrafin 1 të këtij neni, me qëllimin e një konfiskimi të mundshëm.

3. Me qëllim që të zbatojë masat të cilave iu referohet në këtë nen, secila Palë duhet t'u japë fuqi të plotë gjykatave ose autoriteteve të tjera kompetente që të urdhërojnë që dokumentacioni bankar, financiar se tregtar të vihet në dispozicion ose të shtihet në dorë. Pala nuk duhet të refuzojë që të veprojë në bazë të dispozitave të këtij paragrafi për arsye të sekretit bankar.

4. (a) Në vijim të kërkesës së bërë në përputhje me këtë nen nga një Palë tjetër që ka juridiksion për veprimtarinë e kundërligjshme të parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, Pala në territorin e të cilës gjenden fitimet, pasuria, mjetet ose ndonjë gjë tjetër të cilës i referohet në paragrafin 1 të këtij neni, duhet:

(i) t'ia paraqesë kërkesën autoriteteve të veta kompetente, me qëllim që të lëshohet një urdhër për konfiskim dhe, në rast të lëshimit të një urdhëri të tillë, ta bëjë atë efektiv;

(ii) ose t'u paraqesë autoriteteve të veta kompetente, për ta bërë atë efektiv në masën që kërkohet ose një urdhër për konfiskim të lëshuar nga Pala që bën kërkesën në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, lidhur me fitimet, pasurinë, mjetet ose ndonjë gjë tjetër të cilës i referohet në paragrafin 1, që gjenden në territorin e Palës të cilës i bëhet kërkesa.

(b) Në vijim të kërkesës së bërë në përputhje me këtë nen nga një Palë tjetër që ka juridiksion për një veprimtari të kundërligjshme, të parashikuar në përputhje me nenin 3, paragrafi 1, Pala të cilës i bëhet kërkesa duhet të marrë masat për identifikimin, gjurmimin dhe ngrirjen ose shtënien në dorë të fitimeve, pasurisë, mjeteve ose ndonjë gjëje tjetër të cilës i referohet në paragrafin 1 të këtij neni me qëllimin e konfiskimit të mundshëm për të cilin do të lëshohet urdhër ose nga Pala që bën kërkesën, ose, në përputhje me kërkesën e bërë në bazë të nënparagrafit (a) të këtij paragrafi nga pala të cilës i drejtohet kërkesa.

(c) Vendimet ose veprimet e parashikuara në nënparagrafin (a) dhe (b) të këtij paragrafi duhet të merre nga Pala të cilës i drejtohet kërkesa, në përputhje dhe në vartësi të dispozitave të ligjit të vendit të vet, të rregullave të saj procedurale, traktatit, marrëveshjes, rregullimeve të marrëveshjes dypalëshe ose shumëpalëshe nga të cilat rrjedhin detyrime për të në lidhje me Palën që bën kërkesën.

(d) Dispozitat e nenit 7 paragrafet 6 dhe 19, janë të zbatueshme, mutatis mutandis. Përveç informacionit të specifikuar në nenin 7 paragrafi 10, kërkesat e bëra në përputhje me këtë nen duhet të përmbajnë si më poshtë:

(i) në rastin e kërkesës së bërë në bazë të nënparagrafit (a) (i) të këtij paragrafi, një përshkrim të pasurisë që do të konfiskohet dhe një deklaratë të fakteve mbi të cilat mbështetet Pala që bën kërkesën të mjaftueshme për të mundësuar Palën, të cilës i drejtohet kërkesa, të kërkojë që urdhri të lëshohet në bazë të ligjit të vendit të vet;

(ii) në rastin e kërkesës së bërë në bazë të nënparagrafit (a) (ii), një kopje e pranueshme nga pikëpamja ligjore e urdhrit për konfiskim të lëshuar nga Pala që bën kërkesën, në të cilin mbështetet kërkesa, një deklaratë të fakteve dhe informacion në lidhje me shkallën në të cilën kërkohet ekzekutimi i urdhrit;

(iii) në rastin e kërkesës së bërë në bazë të nënparagrafit (b) një deklaratë të fakteve mbi të cilat është mbështetur Pala që bën kërkesën dhe një përshkrim të veprimeve, që kërkohen të ndërmerren.

(e) Secila Palë duhet t'i dërgojë Sekretarit të Përgjithshëm tekstin e ligjeve ose rregulloreve të veta që e bën efektiv këtë paragraf dhe tekstin e ndryshimeve të mëvonshme të këtyre ligjeve dhe rregulloreve.

(f) Kur një Palë zgjedh ta kushtëzojë marrjen e masave, të cilave iu referohet në nënparagrafin a dhe b të këtij paragrafi me ekzistencën e traktatit përkatës, ajo Palë duhet ta konsiderojë këtë Konventë si bazën e nevojshme dhe të mjaftueshme traktati.

(g) Palët duhet të kërkojnë të lidhin traktate, marrëveshje ose rregullime të marrëveshjeve dypalëshe dhe shumëpalëshe për të rritur efektshmërinë e bashkëveprimit ndërkombëtar në përputhje me këtë nen.

5. (a) Fitimet ose pasuria e konfiskuar nga një Palë në përputhje me paragrafin 1 ose paragrafin 4 të këtij neni, duhet të vihen në përdorim të asaj Pale sipas ligjit dhe procedurave administrative të vendit të vet.

(b) Kur vepron me kërkesën e një Pale tjetër në përputhje me këtë nen, Pala mund t'i kushtojë vëmendje të veçantë lidhjes së marrëveshjeve për:

(i) dhënien e vlerës së këtyre fitimeve dhe pasurive, ose fondeve, që rrjedhin nga shitja e këtyre fitimeve ose pasurive, ose një pjese të rëndësishme të tyre, organeve ndërqeveritare që specializohen në luftën kundër trafikut dhe përdorimit të paligjshëm të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope;

(ii) ndarjen me Palët e tjera, në baza të rregullta ose rast pas rasti, të këtyre fitimeve, pasurive ose fondeve që rrjedhin nga shitja e këtyre fitimeve ose pasurive, në përputhje me ligjin e saj vendas, procedurat administrative, marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe të lidhura për këtë qëllim.

6. (a) Kur fitimet janë transformuar ose shndërruar në pasuri të tjera, këto pasuri duhet t'u nënshtrohen masave të cilave iu referohet në këtë nen në vend të fitimeve.

(b) Kur fitimet janë përzier me pasuri të përfutuara nga burime të ligjshme, këto pasuri duhet,

pa marrë parasysh asnjë lloj vendimi tjetër në lidhje me kapjen ose ngrirjen, t'i nënshtrohen konfiskimit deri në vlerësimin e vlerës së fitimeve të përziera me to.

(c) Të ardhurat ose përfitimet e tjera që rrjedhin nga:

(i) fitimet,

(ii) pasuritë në të cilat janë transformuar ose shndërruar fitimet,

(iii) ose pasuritë me të cilat janë përzier, fitimet gjithashtu do t'u nënshtrohen masave të cilave iu referohet në këtë nen, në po atë mënyrë dhe në po atë shkallë si edhe fitimet.

7. Secila Palë duhet të ketë parasysh se mund të ndodhë një përmbysje e vlerësimit të provave në lidhje me origjinën e ligjshme të fitimeve ose pasurive të tjera të deklaruar që i nënshtrohen konfiskimit, në atë masë që ky veprim të jetë në përputhje me parimet e ligjit të vendit të vet dhe me natyrën e procedurave gjyqësore dhe procedurave të tjera.

8. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të interpretohen sikur dëmtojnë të drejtat e Palëve të treta që janë në mirëbesim.

9. Përmbajtja e këtij neni nuk duhet të cenojë parimin se masat, për të cilat ai bën fjalë, duhet të përkufizohen dhe të zbatohen në përputhje dhe në bazë të dispozitave të ligjit vendas të Palës.

## Neni 6

### **Ekstradimi**

1. Ky nen duhet të zbatohet për veprimtari të kundërligjshme të parashikuara nga Palët në përputhje me nenin 3, paragrafi 1.

2. Çdo veprimtari e kundërligjshme e parashikuar nga ky nen duhet të gjykohet që në çdo traktat ekstradimi, që ekziston midis Palëve të përfshihet si veprimtari e kundërligjshme për të cilën mund të përdoret ekstradimi. Palët zotohen të përfshijnë veprimtari të tilla të kundërligjshme në çdo traktat ekstradimi, që do të lidhet midis tyre, si veprimtari të kundërligjshme për të cilat mund të përdoret ekstradimi.

3. Kur një Palë, e cila e kushtëzon ekstradimin me ekzistencën e traktatit, merr një kërkesë për ekstradim nga një Palë tjetër me të cilën ajo nuk ka traktat ekstradimi, ajo mund ta konsiderojë këtë Konventë si bazën ligjore për ekstradim në lidhje me të gjitha veprimtaritë e kundërligjshme për të cilat zbatohet ky nen. Palët, që kërkojnë legjislacion të hollësishëm, me qëllim që ta përdorin këtë Konventë si bazën ligjore për ekstradim, duhet ta marrin në konsideratë zbatimin e këtij legjislacioni kur ta shohin të nevojshme.

4. Palët, që nuk e kushtëzojnë ekstradimin me ekzistencën e traktatit, duhet t'i njohin veprimtaritë e kundërligjshme, për të cilat zbatohen ky nen, si veprimtari të kundërligjshme për të cilat mund të përdoret ekstradimi midis Palëve.

5. Ekstradimi duhet t'i nënshtrohet kushteve që parashtron ligji i Palës, të cilës i drejtohet kërkesa, ose që parashtrorin traktatet e ekstradimit në fuqi, duke përfshirë arsyet në bazë të të cilave Pala, të cilës i drejtohet kërkesa, mund ta refuzojë ekstradimin.

6. Në shqyrtimin e kërkesave të marra në përputhje me këtë nen, shteti, të cilit i drejtohet kërkesa mund të refuzojë të veprojë në përputhje me të tilla kërkesa kur ka arsye të forta që i bëjnë autoritetet gjyqësore ose autoritetet e tjera kompetente të tij të besojnë se mosrefuzimi do ta lehtësonte ndjekjen penale ose ndëshkimin e cilitdo person, për shkak të racës, besimit, kombësisë ose mendimeve të tij politike, ose do të shkaktoje paragjykim për shkak të ndonjë prej atyre arsyeve për personin i cili preket nga kjo kërkesë.

7. Palët duhet të përpqen të shpejtojnë procedurat e ekstradimit dhe të thjeshtësojnë kërkesat për dëshmi, që lidhen me to, në lidhje me çfarëdo veprimtarie të kundërligjshme për të cilën zbatohet ky nen.

8. Në bazë të dispozitave të ligjit vendas dhe traktateve të saj të ekstradimit, Pala të cilës i drejtohet kërkesa, pasi bindet se rrethanat e justifikojnë dhe janë urgjente, dhe me kërkesën e Palës që bën kërkesën, mund ta marrë në kujdestari personin për të cilin kërkohet ekstradimi dhe që është i pranishëm në territorin e saj ose mund të marrë masa të tjera të përshtatshme për të siguruar praninë e tij gjatë procedurave të ekstradimit.

9. Pa marrë parasysh ushtrimin e çfarëdo kompetence juridike për të vepruar në lidhje me krimet, kompetencë kjo e përcaktuar në përputhje me ligjin vendas, pala në territorin e të cilës gjendet personi i shpallur si autor i veprimtarisë së kundërligjshme, duhet:

a) Kur nuk e ekstradon personin për shkak të një veprimtarie të kundërligjshme të përcaktuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, për arsyet e parashikuara në nenin 4 paragrafi 2, nënparagrafi a, të paraqesë rastin para autoriteteve të veta kompetente për ndjekje penale, përjashtuar rastet kur është rënë dakord ndryshe me Palën që bën kërkesën.

b) Kur ajo nuk e ekstradon personin, për shkak të një veprimtarie të tillë të kundërligjshme dhe ka përcaktuar juridiksionin e vet për atë veprimtari të kundërligjshme në përputhje me nenin 4 paragrafi 2 nënparagrafi b, ta paraqesë rastin para autoriteteve të veta kompetente për ndjekje penale, përjashtuar rastet kur është kërkuar ndryshe nga Pala që bën kërkesën për arsye të ruajtjes së juridiksionit të vet legjitim.

10. Kur ekstradimi, që kërkohet me qëllimin e zbatimit të vendimit, refuzohet sepse personi i kërkuar është shtetas i Palës të cilës i drejtohet kërkesa, Pala të cilës i drejtohet kërkesa duhet, në qoftë se ia lejon ligji dhe në përputhje me kërkesat e këtij ligji, me kërkesën e Palës kërkuese, të marrë në konsideratë zbatimin e vendimit që është marrë në bazë të ligjit të Palës që drejton kërkesën ose pjesën e mbetur të tij.

11. Palët duhet të kërkojnë të lidhin marrëveshje dypalëshe dhe shumpalëshe me qëllim që të realizojnë ose të rrisin efektshmërinë e ekstradimit.

12. Palët mund të shqyrtojnë lidhjen e marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe, qoftë mbi një bazë ad hoc ose të përgjithshme për transferimin në vendin e tyre të personave të dënuar me burgim ose forma të tjera të heqjes së lirisë për veprimtari të kundërligjshme për të cilat zbatohet ky nen, me qëllim që ta përfundojnë vuajtjen e dënimit atje.

## Neni 7

### Ndihmë e ndërsjellë ligjore

1. Në përputhje me këtë nen, Palët duhet t'i japin njëra - tjetrës në shkallë sa më të gjerë ndihmë të ndërsjellë ligjore për hetimet, ndjekjet penale dhe procedurat gjyqësore në lidhje me veprimtaritë kriminale të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1.

2. Ndihma e ndërsjellë ligjore që do të jepet në përputhje me këtë nen, mund të kërkohet për secilin nga qëllimet e mëposhtme:

- a) marrja e dëshmive ose deklaratave nga personat;
- b) sigurimi i dokumenteve gjyqësore;
- c) ekzekutimi i kërtimeve dhe kapjeve;
- d) ekzaminimi i objekteve dhe vendngjarjeve;
- e) sigurimi i informacionit dhe materialeve evidentuese;
- f) sigurimi i origjinaleve ose të kopjeve të vërtetuara, të dokumentave dhe dokumentacionit përkatës, duke përfshirë dokumentacionin bankar, financiar, dokumentacionin e korporatës ose të biznesit;
- g) identifikimi ose gjurmimi i fitimeve, pasurive, mjeteve ose gjërave të tjera për arsye evidentuese.

3. Palët mund t'i japin njëra - tjetrës ndihmë të ndërsjellë ligjore të çdo lloji forme tjetër të lejuar nga ligji i vendit të Palës të cilës i drejtohet kërkesa.

4. Sipas kërkesës, Palët duhet të lehtësojnë ose inkurajojnë, në atë shkallë që është në përputhje me ligjin dhe praktikën e vendit të tyre, praninë ose qënien në dispozicion të personave, duke përfshirë personat nën kujdestari, të cilët japin pëlqimin e tyre për të ndihmuar në hetime ose për të marrë pjesë në procedurat gjyqësore.

5. Palët nuk duhet të kundërshtojnë të japin ndihmë të ndërsjellë ligjore në bazë të këtij neni për arsye të sekretit bankar.

6. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të ndikojnë në detyrimet që rrjedhin nga çfarëdo traktati tjetër, dypalësh ose shumëpalësh, që rregullon ose do të rregullojë në tërësi ose pjesërisht, ndihmën e ndërsjellë ligjore për akte kriminale.

7. Paragrafet 8 deri 19 të këtij neni duhet të zbatohen, për kërkesat e bëra në përputhje me këtë nen, kur Palët në fjalë nuk kanë detyrime që burojnë nga ndonjë traktat i ndihmës së ndërsjellë ligjore. Kur këto Palë kanë detyrime që rrjedhin nga një traktat i tillë, dispozitat korresponduese të atij traktati duhet të zbatohen në rast se Palët nuk bien dakort të zbatojnë paragrafet 8 deri 19 të këtij neni në vend të tyre.

8. Palët duhet të emërojnë autoritetin, ose kur është e nevojshme, autoritetet që duhet të kenë përgjegjësi dhe fuqi të ekzekutojnë kërkesat për ndihmë të ndërsjellë ligjore ose t'ua transmetojnë ato autoriteteve kompetente për ekzekutim. Sekretari i Përgjithshëm duhet të njoftohet për autoritetin ose autoritetet e emëruara për këtë qëllim. Transmetimi i kërkesave për ndihmë të ndërsjellë ligjore dhe çdo komunikim në lidhje me to duhet të kryhet në mes të autoriteteve të emëruara nga Palët; kjo kërkesë nuk do të marrë parasysh të drejtën e Palës e cila kërkon që kërkesa dhe komunikime të tilla t'i drejtohen asaj përmes kanaleve diplomatike dhe, në rethana urgjente, kur Palët bien dakord, përmes kanaleve të organizatës ndërkombëtare të policisë kriminale, nëse është e mundur.

9. Kërkesat duhet të bëhen me shkrim me një gjuhë të pranueshme për Palën të cilës i drejtohet kërkesa. Sekretari i Përgjithshëm duhet të njoftohet për gjuhën ose gjuhët e pranueshme për çdo Palë. Në rrethana urgjente dhe kur Palët bien dakord, kërkesat mund të bëhet gojarisht, por duhet të konfirmohen menjëherë me shkrim.

10. Kërkesa për ndihmë të ndërsjellë ligjore duhet të përmbajë:

(a) identitetin e autoritetit që bën kërkesën;

(b) temën dhe natyrën e hetimit, ndjekjes penale ose procedurës gjyqësore me të cilat lidhet kërkesa, dhe emrin dhe funksionet e autoritetit që kryen hetimin, ndjekjen penale ose procedurën gjyqësore;

(c) një përmbledhje të fakteve që kanë lidhje me çështjen, përjashtuar kërkesat që bëhen për të siguruar dokumentet gjyqësore;

(d) një përshkrim të ndihmës që kërkohet dhe hollësi të një procedure të caktuar që pala, e cila drejton kërkesën, dëshiron që të ndiqet;

(e) kur është e mundur, identitetin, vendin dhe kombësinë e çdo personi të interesuar;

(f) qëllimin për të cilin kërkohet dëshmia, informaci ose veprimi.

11. Pala të cilës i drejtohet kërkesa, mund të kërkojë informacion shtesë kur del e nevojshme për ekzekutimin e kërkesës, në përputhje me ligjin e vendit të vet ose kur ai mund ta lehtësojë këtë ekzekutim.

12. Kërkesa duhet të ekzekutohet në përputhje me ligjin e vendit të Palës të cilës i drejtohet kërkesa dhe në atë shkallë që nuk është në kundërshtim me ligjin e vendit të Palës të cilës i drejtohet kërkesa dhe, atje ku është e mundur, në përputhje me procedurat e specifikuar në kërkesë.

13. Pala që drejton kërkesën, duhet të mos i transmetojë as të përdorë informacionin ose dëshmitë që ia siguron Pala të cilës i drejtohet kërkesa për hetime, ndjekje penale ose procedura gjyqësore përveç atyre rasteve që bëhen të ditura në kërkesën pa pëlqimin paraprak të Palës të cilës i drejtohet kërkesa.

14. Pala që bën kërkesën, mund të kërkojë që Palës së cilës i drejtohet kërkesa, ta mbajë të fshehtë faktin dhe lëndën e kërkesës, përveç shkallës së nevojshme për ekzekutimin e kërkesës. Kur Pala, të cilës i drejtohet kërkesa, nuk mund të veprojë në përputhje me kërkesën e konfidencialitetit, ajo duhet ta njoftojë menjëherë Palën që drejton kërkesën.

15. Ndihma e ndërsjellë ligjore mund të refuzohet:

(a) kur kërkesa nuk është bërë në përputhje me dispozitat e këtij neni;

(b) kur Pala, të cilës i drejtohet kërkesa, mendon se ekzekutimi i kërkesës ka të ngjarë të dëmtojë sovranitetin, sigurinë, rendin publik ose interesa të tjera thelbësore të saj;

(c) kur autoritetet e Palës, të cilës i drejtohet kërkesa, do t'i ndalonte ligji i vendit të saj të kryenin veprimin e kërkuar në lidhje me një veprimtari tjetër të ngjashme të kundërligjshme, nëse kjo veprimtari do t'i nënshtrohej hetimit, ndjekjes penale ose procedurës gjyqësore në bazë të juridiksionit të tyre;

(d) kur pranimi i kërkesës do të ishte në kundërshtim me sistemin ligjor të Palës, të cilës i drejtohet kërkesa, për ndihmën e ndërsjellë ligjore.

16. Për çdo refuzim të ndihmës së ndërsjellë ligjore duhet të jepen arsye.

17. Ndihma e ndërsjellë ligjore mund të shtyhet nga Pala, të cilës i bëhet kërkesa, për shkak se ajo pengon hetimin, ndjekjen penale ose procedurën gjyqësore në proces. Në këtë rast Pala, të cilës i drejtohet kërkesa, duhet të konsultohet me Palën, që bën kërkesën, për të përcaktuar nëse ndihma, megjithatë, mund të jepet në bazë të atyre termave dhe kushteve që Pala, të cilës i drejtohet kërkesa, i gjykon të nevojshme.

18. Dëshmitari, eksperti ose personi tjetër, të cilët japin pëlqimin e tyre për të dhënë dëshmi në një procedurë gjyqësore ose të japin ndihmën e tyre gjatë një hetimi, ndjekje penale ose procedurë

gjyqësore në territorin e Palës që bën kërkesën, nuk duhet të ndiqet penalisht, të ndalohej, të ndëshkohet ose t'i nënshtrohet ndonjë kufizimi tjetër të lirisë së tij personale në atë territor, në lidhje me aktet, neglizhimet (omissions) ose dënimet përpara largimit të tij nga territori i Palës, të cilës i drejtohet kërkesa. Kjo leje qëndrimi duhet të pushojë së ekzistuari kur dëshmitari, eksperti ose personi tjetër i cili ka pasur, për një periudhë prej 15 ditësh të njëpasnjëshme, ose për çfarëdo periudhe për të cilën është rënë dakord midis Palëve, nga data në të cilën ai është njoftuar zyrtarisht se prania e tij nuk kërkohet më nga autoritetet gjyqësore, mundësinë për t'u larguar, megjithatë ka qëndruar vullnetarisht në atë territor ose, pasi është larguar prej tij, është kthyer me vullnetin e tij të lirë.

19. Shpenzimet e zakonshme të ekzekutimit të kërkesës duhet të përballohen nga Pala të cilës i drejtohet kërkesa, përjashtuar rastet kur është rënë dakord ndryshe nga Palët e interesuara. Në rast se, për plotësimin e kërkesës, kërkohen ose do të kërkohen shpenzime shumë të mëdha ose të jashtëzakonshme, Palët duhet të konsultohen për të përcaktuar termat dhe kushtet në bazë të cilave do të ekzekutohet kërkesa, si edhe mënyrën në të cilën do të përballohen shpenzimet.

20. Palët duhet të marrin në shqyrtim, kur ta shohin të nevojshme, mundësinë e lidhjes së marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe ose rregullimeve të marrëveshjeve që do t'u shërbenin qëllimeve të dispozitave të këtij neni, do t'i bënin ato praktikisht efektive ose do t'i përmirësonin ato.

#### Neni 8

### **Transferimi i procedurave gjyqësore**

Palët duhet të shqyrtojnë mundësinë e transferimit tek njëra - tjetra të procedurave gjyqësore për ndjekjen penale të veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, në rastet kur ky transferim mendohet të jetë në interes të administrimit të saktë të drejtësisë.

#### Neni 9

### **Forma të tjera bashkëpunimi dhe trajnimi**

1. Palët duhet të bashkëpunojnë ngushtë me njëra - tjetrën, në përputhje me sistemet respektive ligjore dhe administrative të vendeve të tyre, me qëllim që të rrisin efektshmërinë e veprimit për zbatimin e ligjit për të ndaluar kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1. Në mënyrë të veçantë, në bazë të marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe ose të rregullimeve të marrëveshjeve, ato duhet:

(a) të përcaktojnë dhe të mbajnë kanale komunikimi midis agjencive dhe shërbimeve të tyre kompetente për të lehtësuar shkëmbimin e sigurt dhe të shpejtë të informacionit që prek të gjitha aspektet e veprimtarive të kundërligjshme, të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, duke përfshirë, nëse Palët e interesuara e gjykojnë këtë të përshtatshme, lidhjet me veprimtari të tjera kriminale;

(b) të bashkëpunojnë me njëra - tjetrën për zhvillimin e hetimeve, për veprimtaritë e kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, që kanë karakter ndërkombëtar, në lidhje me:

(i) identitetin, vendndodhjen dhe veprimtaritë e personave që dyshohet se janë përfshirë në veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1;

(ii) lëvizjen e fitimeve ose pasurive që burojnë nga kryerja e këtyre veprimtarive të kundërligjshme ;

(iii) lëvizjen e drogave narkotike, lëndëve psikotrope, lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II të kësaj Konvente dhe mjetet e përdorura ose ato që synohet të përdoren për kryerjen e këtyre veprimtarive të kundërligjshme;

a) në raste të përshtatshme dhe kur nuk është në kundërshtim me ligjin e vendit të krijojnë ekipe të përbashkëta, të marrin parasysh nevojën e mbrojtjes së sigurisë së personave dhe operacioneve, të zbatojnë dispozitat e këtij paragrafi. Zyrtarët e cilësdo Palë, që marrin pjesë në ekipe të tilla, duhet të veprojnë të autorizuar nga autoritetet e duhura të Palës në territorin e të cilës do të kryhet operacioni; në të gjitha këto raste, Palët pjesëmarrëse duhet të sigurojnë që sovraniteti i Palës në territorin e të cilës do të kryhet operacioni do të respektohet plotësisht ;

b) të sigurojnë, kur e shohin të përshtatshme, sasi të nevojshme lëndësh për qëllime analizash

ose hetimesh;

c) të lehtësojnë bashkëveprimin efektiv midis agjencive dhe shërbimeve të tyre kompetente dhe të nxisin shkëmbimin e personelit dhe ekspertëve të tjerë, duke përfshirë emërimin e oficerëve ndërlidhës.

2. Secila Palë duhet, në atë masë që është e nevojshme, të nisë, të hartojë ose të përmirësojë programe të veçanta trajnimi për personelin e saj që merret me zbatimin e ligjit dhe personelin tjetër, duke përfshirë doganat, të cilit i është ngarkuar detyra e ndalimit të veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1. Në mënyrë të veçantë këto programe duhet të trajtojnë si më poshtë:

(a) metodat që përdoren për zbulimin dhe ndalimin e veprimtarive të kundërligjshme, të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1;

(b) rrugët e teknikave që përdoren nga personat, që dyshohet se janë përfshirë në veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, veçanërisht në shtetet tranzite, dhe kundërmasat e duhura;

(c) monitorimin e importit dhe eksportit të drogave narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II;

(d) zbulimin dhe monitorimin e lëvizjes së fitimeve dhe pasurive që burojnë nga drogat narkotike, lëndët psikotrope dhe lëndët e parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, dhe të drogave narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II si edhe të mjeteve që përdoren ose synohet të përdoren në kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1;

(e) metodat që përdoren për transferimin, fshehjen ose mbulimin e këtyre fitimeve, pasurive dhe mjeteve;

(f) grumbullimin e dëshmive;

(g) teknikat e kontrollit në zonat e lira tregtare dhe në portet e lira;

(h) teknikat moderne të zbatimit të ligjit.

3. Palët duhet të ndihmojnë njëra - tjetrën për planifikimin dhe zbatimin e programeve kërkimore dhe të trajnimit në bazë të të cilave synohet që ato të ndajnë me njëra - tjetrën ekspertizën në fushat që iu referohet në paragrafin 2 të këtij neni dhe, për këtë qëllim, duhet gjithashtu, kur ta gjykojnë të përshtatshme të përdorin konferencat dhe seminarët rajonale dhe ndërkombëtare për të nxitur bashkëpunimin dhe për të stimuluar diskutimin e problemeve që përbëjnë shqetësim për të gjithë, duke përfshirë problemet dhe nevojat e veçanta të shteteve tranzite.

#### Neni 10

### **Bashkëpunimi ndërkombëtar dhe ndihma për shtetet tranzite**

1. Palët duhet të bashkëpunojnë, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose nëpërmjet organizatave kompetente ndërkombëtare ose rajonale, për të ndihmuar dhe mbështetur shtetet tranzite dhe, veçanërisht, vendet në zhvillim që kanë nevojë për këtë ndihmë dhe mbështetje, në atë masë që është e mundur, nëpërmjet programeve të bashkëpunimit teknik për ndalimin e veprimit dhe veprimtaritë e tjera të lidhura me të.

2. Palët mund të zotohen, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose nëpërmjet organizatave kompetente ndërkombëtare ose rajonale, t'u japin ndihmë financiare këtyre shteteve tranzite për të rritur dhe forcuar infrastrukturën që nevojitet për kontrollin dhe parandalimin efektiv të trafikut të paligjshëm.

3. Palët mund të nënshkruajnë marrëveshje dypalëshe ose shumëpalëshe ose rregullime të marrëveshjeve për të rritur efektshmërinë e bashkëpunimit ndërkombëtar në përputhje me këtë nen dhe mund të marrin në konsideratë rregullimet financiare në këtë aspekt.

#### Neni 11

### **Shpërndarja e kontrolluar**

1. Kur parimet bazë të sistemeve respektive ligjore të vendeve të tyre e lejojnë, Palët duhet të marrin masat e nevojshme, brenda mundësive të tyre, për të lejuar përdorimin e përshtatshëm të shpërndarjes së kontrolluar në nivel ndërkombëtar, në bazë të marrëveshjeve ose rregullimeve të

marrëveshjeve për të cilat të gjitha Palët kanë dhënë pëlqimin e tyre, me qëllim që të identifikohen personat e përfshirë në veprimtari të kundërligjshme në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, dhe të ndërmerret veprim ligjor kundër tyre.

2. Vendimet për përdorimin e shpërndarjes së kontrolluar duhet të merren sipas rastit dhe, kur është e nevojshme, mund të merren në konsideratë rregullimet dhe mirëkuptimet financiare në lidhje me ushtrimin e juridiksionit nga Palët e interesuara.

3. Dërgesat e paligjshme për shpërndarjen e kontrolluar të të cilave është rënë dakord, me pëlqimin e Palëve të interesuara, mund të kapen dhe të lejohen të vazhdojnë duke i lënë drogat narkotike ose lëndët psikotrope të paprekura, të palëvizura ose të pazëvendësuar plotësisht ose pjesërisht.

## Neni 12

### **Lëndët që përdoren shpesh për fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope**

1. Palët duhet të marrin masat, që gjykojnë të përshtatshme, për të parandaluar ndryshimin e drejtimit të lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, që përdoren për fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope dhe duhet të bashkëpunojnë me njëra - tjetrën për këtë qëllim.

2. Kur Pala ose Bordi ka informacion që, sipas mendimit të vet, mund të kërkojë përfshirjen e një lënde të parashikuar në tabelën I ose tabelën II, ajo/ai duhet të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm dhe t'i japë atij informacionin në mbështetje të atij njoftimi. Procedura, që përshkruhet në paragrafet 2 deri 7 të këtij neni, duhet të zbatohet edhe kur Pala ose Bordi ka informacion që justifikon heqjen e një lënde nga Tabela I ose Tabela II ose transferimin e një lënde nga njëra tabelë tek tjetra.

3. Sekretari i Përgjithshëm duhet t'ia transmetojë këtë njoftim dhe çfarëdo informacioni që ai mendon se ka lidhje, Palëve, Komisionit dhe, kur njoftimi është bërë nga njëra nga Palë, Bordit. Palët duhet t'ia komunikojnë Sekretarit të Përgjithshëm komentet e tyre në lidhje me njoftimin, bashkë me të gjithë informacionin plotësues që mund ta ndihmojë Bordin në kryerjen e vlerësimit dhe Komisionin në marrjen e një vendimi.

4. Kur Bordi, duke marrë në konsideratë shkallën, rëndësinë dhe shumëllojshmërinë e përdorimit të ligjshëm të lëndës dhe mundësinë dhe lehtësinë e përdorimit të lëndëve alternative, si për qëllime të ligjshme, ashtu edhe për fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope, konstaton:

(a) se lënda është përdorur shpeshherë për fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndës psikotrope;

(b) se volumi dhe shkalla e fabrikimit të paligjshëm të drogës narkotike ose lëndës psikotrope shkakton probleme serioze për shëndetin publik ose probleme të rënda sociale, kështu që e justifikon veprimin ndërkombëtar ai duhet t'ia komunikojë Komisionit vlerësimin e lëndës, duke përfshirë ndikimin e mundshëm të përfshirjes së kësaj lënde, në tabelën I ose në tabelën II, si në fabrikimin e ligjshëm, ashtu edhe në atë të paligjshëm, së bashku me rekomandimet për masa monitoruese, nëse ka, që do të ishin të përshtatshme në dritën e vlerësimit të tij.

5. Komisioni, duke marrë parasysh komentet e paraqitura nga Palët dhe komentet dhe rekomandimet e Bordit, vlerësimi i të cilave duhet të jetë përcaktues përse i përket çështjeve shkencore, dhe duke marrë gjithashtu në konsideratë ndonjë faktor tjetër që ka lidhje, mund të vendosë me shumicën e dy të tretave të anëtarëve të tij që të përfshijë një lëndë në tabelën I ose tabelën II.

6. Sekretari i Përgjithshëm duhet t'ia komunikojë çdo vendim të Komisionit, të marrë në përputhje me këtë nen, të gjitha shteteve dhe organizmave të tjera që janë ose kanë të drejtë të bëhen Palë në këtë Konventë dhe Bordit. Një vendim i tillë duhet të hyjë plotësisht në fuqi për çdo Palë njëqind e tetëdhjetë ditë pas ditës kur bëhet ky komunikim.

7. (a) Vendimet e Komisionit të marra në bazë të këtij neni duhet të rishikohen nga Këshilli me kërkesë të ndonjëres Palë, kërkesë kjo që duhet depozituar brenda njëqind e tetëdhjetë ditëve pas datës kur bëhet njoftimi i vendimit. Kërkesa për rishikim duhet t'i dërgohet Sekretarit të Përgjithshëm, së bashku me gjithë informacionin përkatës ku mbështetet kërkesa për rishikim.

(c) Sekretari i Përgjithshëm duhet t'u transmetojë kopje të kërkesës për rishikim dhe informacionin përkatës Komisionit, Bordit dhe të gjitha Palëve, duke i ftuar ato të paraqesin komentet

e tyre brenda nëntëdhjetë ditëve. Të gjitha komentet e bëra duhet t'i paraqiten Këshillit për shqyrtim.

(d) Këshilli mund ta konfirmojë ose ta kthejë vendimin e Komisionit. Njoftimi për vendimin e Këshillit duhet t'u transmetohet të gjitha shteteve dhe organizmave të tjerë që janë ose që kanë të drejtë të bëhen Palë në këtë Konventë, Komisionit dhe Bordit.

8. (a) Pa marrë parasysh karakterin e përgjithshëm të dispozitave në paragrafin 1 të këtij neni dhe të dispozitave të Konventës 1961, Konventës 1961 të ndryshuar dhe të Konventës 1971, Palët duhet të marrin masat që gjykojnë të përshtatshme për monitorimin e fabrikimit dhe shpërndarjen e lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II që kryhen brenda territorit të tyre.

(b) Për këtë qëllim, Palët mund:

(i) të kontrollojnë të gjithë personat dhe ndërmarrjet që merren me fabrikimin dhe shpërndarjen e këtyre lëndëve;

(ii) të kontrollojnë në bazë të licensës, ndërmarrjen dhe lokalet ku kryhet fabrikimi ose shpërndarja;

(iii) të kërkojnë që të licencuarit të marrin leje për kryerjen e operacioneve të mësipërme;

(iv) të parandalojnë grumbullimin e këtyre lëndëve në zotërim të fabrikuesve dhe shpërndarësve mbi sasitë e kërkuara për zhvillimin normal të biznesit dhe kushtet mbizotëruese të tregut.

9. Secila Palë duhet të marrë masat e mëposhtme në lidhje me lëndët e parashikuara në tabelën I dhe tabelën II:

(a) Të krijojë dhe të mbajë një sistem për monitorimin e tregtisë ndërkombëtare të lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, me qëllim që të ndihmojë në identifikimin e transaksioneve të dyshimta. Sisteme të tilla monitorimi duhet të zbatohen në bashkëveprim të ngushtë me fabrikuesit, importuesit, eksportuesit, tregtarët e shitjeve me shumicë dhe tregtarët e shitjeve me pakicë, të cilët duhet të informojnë autoritetet kompetente për porosi dhe transaksione të dyshimta.

(b) Të përgatisin bazën ligjore për të shtënë në dorë çdonjërin nga lëndët e parashikuara në tabelën I ose tabelën II, kur ka të dhëna të mjaftueshme se ajo shkon për përdorim në fabrikimin e paligjshëm të drogës narkotike ose lëndës psikotrope.

(c) Të njoftojë sa më shpejt të jetë e mundur autoritetet kompetente dhe shërbimet e Palëve të interesuara kur ka arsye për të besuar se importi, eksporti ose tranzitimi i ndonjëres nga lëndët e parashikuara në tabelën I ose tabelën II është i destinuar për fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope, duke përfshirë në mënyrë të veçantë informacionin mbi mjetet e pagesës dhe çfarëdo elementi tjetër thelbësor që çoi të kjo arsye.

(d) Të kërkojë që importet dhe eksportet të etiketohen dhe të dokumentohen ashtu siç duhet. Dokumentet tregtare si faturat, manifestet e ngarkesës, dokumentet e doganës, të transportit dhe dokumentet e tjera të transportit me anije duhet të përfshijnë emrat, siç përcaktohet në tabelën I dhe tabelën II të lëndëve që importohen ose eksportohen, sasinë që importohet ose eksportohet, si edhe emrin dhe adresën e eksportuesit, importuesit dhe atë të marrësit të ngarkesës, kur ka të tillë.

(e) Të sigurojë që dokumentet, të cilat i referohet në nënparagrafin (d) të këtij paragrafi, të ruhen për një periudhë kohore jo më pak se dy vjet dhe të mund të vihen në dispozicion të autoriteteve kompetente për shqyrtim.

10. (a) Përveç dispozitave të paragrafit 9 dhe me kërkesë të Palës së interesuar drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm, secila Palë, nga territori i të cilës do të eksportohet ndonjëra nga lëndët e parashikuara në tabelën I, duhet të sigurojë, që para se të bëhet ky eksport, autoritetet e veta kompetente t'u dërgojnë informacionin e mëposhtëm autoriteteve kompetente të vendit importues:

i. emrin dhe adresën e eksportuesit dhe të importuesit dhe të marrësit të ngarkesës, kur ka të tillë;

ii. emrin e lëndës së parashikuar në tabelën I;

iii. sasinë e lëndës që do të eksportohet;

iv. pikën ku pritët të hyjë dhe datën që pritët të nisët;

v. çdo informacion tjetër për të cilin është rënë dakord reciprokisht nga Palët.

(b) Pala mund të marrë masa kontrolli më rigorozë ose më të rrepta sesa ato që përcaktohen nga ky paragraf nëse, sipas mendimit të saj, masa të tilla janë të dëshirueshme ose të nevojshme.

11. Kur një Palë i jep informacion një Pale tjetër, në përputhje me paragrafin 9 dhe 10 të këtij neni, Pala që e jep informacionin mund të kërkojë nga Pala e cila e merr informacion të mbajë të fshehtë çdo tregti, biznes, sekret tregtar ose profesional ose proces tregtar.

12. Secila Palë çdo vit duhet t'i dërgojë Bordit në formën dhe mënyrën që përcakton ajo dhe për format që ajo vë në dispozicion, informacion mbi :

(a) sasitë e kapura të lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II dhe, kur dihet, edhe origjinën e tyre;

(b) çdo lëndë që nuk është përfshirë në tabelën I dhe tabelën II që është identifikuar se është përdorur në fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope dhe që Pala gjykon se është mjaft e rëndësishme që të vihet në vëmendje të Bordit;

(c) metodat e ndryshimit të drejtimit dhe të fabrikimit të paligjshëm.

13. Bordi çdo vit duhet t'i raportojë Komisionit mbi zbatimin e këtij neni dhe Komisioni duhet ta rishikojë periodikisht përshtatshmërinë dhe korrektësinë e tabelës I dhe tabelës II.

14. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të zbatohen për preparatet farmaceutike, as për preparatet e tjera, që përmbajnë lëndë të të parashikuara në tabelën I ose tabelën II, të cilat janë përzier në mënyrë të tillë sa që këto lëndë nuk mund të përdoren lehtësisht ose nuk mund të përftoheshin me mjete lehtësisht të manovrueshme.

### Neni 13

#### **Materialet dhe pajisjet**

Palët duhet të marrin masat që gjykojnë të përshtatshme për parandalimin e tregtisë së drogave narkotike, lëndëve psikotrope, të ndërrimit, të drejtimit të materialeve dhe pajisjeve për prodhimin ose fabrikimin e paligjshëm të tyre, si dhe duhet të bashkëpunojnë për këtë qëllim.

### Neni 14

#### **Masat për shmangien e kultivimit të paligjshëm të bimëve narkotike dhe eliminimin e kërkesës së paligjshme për droga narkotike dhe lëndë psikotrope**

1. Masat e marra në përputhje me këtë Konventë nga Palët nuk duhet të jenë më pak të rrepta sesa dispozitat në fuqi për shmangien e kultivimit të paligjshëm të bimëve, që përmbajnë lëndë narkotike dhe psikotrope, dhe për eliminimin e kërkesës së paligjshme për droga narkotike dhe lëndë psikotrope në bazë të dispozitave të Konventës 1961, Konventës 1961 të ndryshuar dhe Konventës 1971.

2. Secila Palë duhet të marrë masa të përshtatshme për parandalimin e kultivimit të paligjshëm dhe çrrënjosjen e bimëve që përmbajnë lëndë narkotike ose psikotrope, si hashashi, shkurra e kokainës dhe bimët kanabis, që kultivohen në mënyrë të paligjshme në territorin e saj. Masat e marra duhet të respektojnë të drejtat themelore të njeriut dhe duhet të mbajnë parasysh përdorimin tradicional të ligjshëm, kur ka të dhëna që e vërtetojnë këtë përdorim historikisht, si edhe mbrojtjen e mjedisit.

3. (a) Palët mund të bashkëbejnë për të rritur efektshmërinë e përpjekjeve për çrrënjosjen e tyre. Një bashkëpunim i tillë mund, inter alia, të pëfshijë mbështetjen, kur shihet e përshtatshme, për zhvillimin e integruar të fshatit që çon në alternativa ekonomike të qëndrueshme ndaj kultivimit të paligjshëm. Faktorë të tillë si hyrja në tregje, vënia në dispozicion e burimeve dhe kushtet mbizotëruese sociale ekonomike duhet të merren parasysh përpara se të zbatohen programe të tilla për zhvillimin e fshatit. Palët mund të bien dakort edhe për masa të tjera të përshtatshme bashkëpunimi.

(b) Palët gjithashtu duhet të ndihmojnë në shkëmbimin e informacionit shkencor dhe teknik dhe në kryerjen e kërkimeve në lidhje me çrrënjosjen e tyre.

(c) Kudo ku kanë kufij të përbashkët, Palët duhet të kërkojnë të bashkëpunojnë, në kuadrin e programeve për çrrënjosjen e tyre në zonat e tyre përkatëse përgjatë atyre kufijve.

4. Palët duhet të marrin masa të përshtatshme, që synojnë eliminimin ose uljen e kërkesës së paligjshme për droga narkotike dhe lëndë psikotrope, me qëllim që të pakësohet vuajtja njerëzore dhe të eliminohen stimujt financiarë të trafikut të paligjshëm. Këto masa mund të bazohen, inter alia, në rekomandimet e Kombeve të Bashkuara, agjencive të specializuara të Kombeve të Bashkuara si Organizata Botërore e Shëndetit, dhe organizatave të tjera kompetente ndërkombëtare dhe në vështirimin e përgjithshëm shumëdisiplinor të miratuar nga Konferenca Ndërkombëtare mbi përdorimin e Drogës dhe trafikun e paligjshëm, mbajtur me 1987, meqënëse ai lidhet me agjencitë qeveritare dhe joqeveritare dhe përpjekjet private në fushat e parandalimit, trajtimit dhe rehabilitimit. Palët mund të lidhin marrëveshje dypalëshe dhe shumëpalëshe ose rregullime që iu bëhen

marrëveshjeve që synojnë të eliminojnë ose të ulin kërkesën e paligjshme për droga narkotike dhe lëndë psikotrope.

5. Palët, gjithashtu, mund të marrin masat e nevojshme për shkatërrimin e hershëm ose asgjësimin e ligjshëm të drogave narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, që janë kapur ose konfiskuar, dhe për pranimin si prova të sasive të nevojshme të vërtetuara siç duhet të këtyre lëndëve.

#### Neni 15

##### **Transportuesit tregtare**

1. Palët duhet të marrin masat e përshtatshme për të siguruar që mjetet e transportit të drejtuara nga transportuesit tregtare, të mos përdoren për kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1; masa të tilla mund të përfshijnë marrëveshje të veçanta me transportuesit tregtarë.

2. Secila Palë duhet të kërkojë që transportuesit tregtare të marrin masa të arsyeshme paraprake për të parandaluar që mjetet e tyre të transportit të përdoren për kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1. Masa të tilla paraprake mund të përfshijnë:

- (a) rastin kur vendi kryesor i biznesit të transportuesit tregtar është brenda territorit të Palës:
  - (i) trajnimin e personelit për identifikimin e ngarkesës ose personave të dyshimtë;
  - (ii) rritjen e ndershmërisë së personelit;
- (b) rastin kur transportuesi tregtar vepron brenda territorit të Palës:
  - (i) paraqitjen paraprakisht të manifestove të ngarkesës, kurdoherë që të jetë e mundur;
  - (ii) përdorimin mbi kontenierë të vulave të pafalsifikueshme, individualisht të vërtetueshme;
  - (iii) raportimin tek autoritetet e duhura në rastin më të parë të të gjitha rrethanave të dyshimta që mund të lidhen me kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3, paragrafi 1.

3. Secila Palë duhet të kërkojë të sigurojë që transportuesit tregtarë dhe autoritetet e duhura në pikat e hyrjes dhe të daljes dhe në zona të tjera të kontrollit doganor të bashkëveprojnë, me qëllim që të parandalojnë hyrjen e paautorizuar të mjeteve të transportit dhe ngarkesës së anijes dhe të zbatojnë masat e duhura të sigurisë.

#### Neni 16

##### **Dokumentet tregtare dhe etiketimi i eksperteve**

1. Secila Palë duhet të kërkojë që eksportet e ligjshme të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope të shoqërohen me dokumentet e duhura. Përveç kërkesave për dokumentacion në bazë të nenit 31 të Konventës 1961 të nenit 31 të Konventës 1961 të ndryshuar dhe të nenit 21 të Konventës 1971, dokumentet tregtare si faturat, manifestot e ngarkesës, dokumentet e doganave, të transportit dhe dokumentet e tjera të transportimit me anije duhet të përfshijnë emrat e drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope që eksportohen siç parashikohet në listat e Konventës 1961, të Konventës 1961 të ndryshuar dhe të Konventës 1971, sasinë që eksportohet dhe emrin dhe adresën e eksportuesit, importuesit dhe marrësit të ngarkesës, kur ka të tillë.

2. Secila Palë duhet të kërkojë që ngarkesave të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope që eksportohen të mos u vihen etiketa tjetër për tjetër.

#### Neni 17

##### **Trafiku i paligjshëm me rrugë detare**

1. Palët duhet të bashkëpunojnë në mënyrë sa më të plotë që të jetë e mundur, me qëllim që të ndalojnë trafikun e paligjshëm në rrugë detare, në përputhje me të drejtën ndërkombëtare të detrave.

2. Pala, që ka arsye të logjikshme për të dyshuar se një anije që lundron me flamurin e saj ose që nuk ka flamur ose tregues regjistrimi, merret me trafik të paligjshëm, mund të kërkojë ndihmën e Palëve të tjera për të ndaluar që ajo të përdoret për atë qëllim. Palët, të cilave iu bëhet kjo kërkesë, duhet ta japin këtë ndihmë brenda mjeteve që ato kanë në dispozicion.

3. Pala, që ka arsye të logjikshme për të dyshuar, se një anije që ushtron lirinë e lundrimit në përputhje me të drejtën ndërkombëtare dhe lundron me flamurin e një pale tjetër ose ka tregues regjistrimi të kësaj Pale, merret me trafik të paligjshëm, mund ta njoftojë shtetin të cilit i përket flamuri, t'i kërkojë konfirmim të regjistrimit dhe, nëse kjo vërtetohet, të kërkojë autorizim nga shteti të cilit i përket flamuri që të marrë masat e duhura në lidhje me atë anije.

4. Në përputhje me paragrafin 3, me traktatet në fuqi midis tyre ose në përputhje me çfarëdolloj marrëveshje ose rregullime të marrëveshjeve, e arritur në një formë tjetër midis atyre Palëve, shteti të cilit i përket flamuri mund të autorizojë shtetin që bën kërkesë që, inter alia,:

(a) të hipë në bord të anijes;

(b) të kontrollojë anijen;

(c) kur ka dëshmi të përfshirjes në trafik të paligjshëm, të ndërmarrë veprimin e duhur në lidhje me anijen, personat dhe ngarkesën e anijes.

5. Kur ndërmerret veprim në pajtim me këtë nen, Palët e interesuara duhet të marrin parasysh nevojën për të mos rrezikuar sigurinë e jetës në det, sigurinë e anijes dhe ngarkesën ose për të mos dëmtuar interesat tregtare dhe ligjore të shtetit të cilit i përket flamuri apo të ndonjë shtetit tjetër të interesuar.

6. Shteti të cilit i përket flamuri, në përputhje me detyrimet e tij të parashikuara në paragrafin 1 të këtij neni, mund ta kushtëzojë lëshimin e autorizimit të tij me kushte për të cilat ai dhe pala që bën kërkesën duhet të bien që të dy dakort, duke përfshirë që lidhen me përgjegjësinë.

7. Për qëllimet e paragrafit 3 dhe 4 të këtij neni, Pala duhet t'i përgjigjet menjëherë kërkesës së bërë nga një Palë tjetër për të përcaktuar nëse një anije, që lundron me flamurin e saj, ka të drejtë ta bëjë këtë gjë, si edhe kërkesave për autorizim të bëra në përputhje me paragrafin 3. Në kohën që bëhet Palë e kësaj Konvente, secila Palë duhet të emërojë një autoritet ose, kur ta shohë të nevojshme, autoritete që të pranojnë dhe t'u kthejnë përgjigje këtyre kërkesave. Të gjitha Palët e tjera duhet të marrin njoftim për këtë emërim, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm, brenda një muaji nga data e emërimit.

8. Pala, që ka ndërmarrë çfarëdo veprimi në përputhje me këtë nen, duhet të informojë menjëherë shtetin e interesuar të cilit i përket flamuri, për rezultatet e këtij veprimi.

9. Palët duhet të marrin në konsideratë lidhjen e marrëveshjeve dypalëshe ose rajonale ose rregullimeve për marrëveshje me qëllim që të zbatojnë ose të rrisin efektshmërinë e dispozitave të këtij neni.

10. Veprimi, në përputhje me paragrafin 4 të këtij neni, duhet të ndërmerret vetëm nga luftanijet aviacioni ushtarak, nga anije ose aeroplanë të tjera, që kanë shenja të qarta dhe janë të identifikueshëm si mjete në shërbimin qeveritar dhe kanë autorizim për këtë qëllim.

11. Çdo veprim i ndërmarrë në përputhje me këtë nen duhet të marrë parasysh nevojën për të mos ndërhyrë në shtetet bregdetare apo për të mos prekur të drejtat dhe detyrimet dhe ushtrimin e juridiksionit të shteteve bregdetare në përputhje me të drejtën ndërkombëtare të detrave.

#### Neni 18

### **Zonat e lira tregtare dhe portet e lira**

1. Palët duhet të zbatojnë masat për të ndaluar trafikun e paligjshëm të drogave narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II në zonat e lira tregtare dhe portet e lira, që janë jo më pak të rrepta se ato që zbatohen në pjesë të tjera të territoreve të tyre.

2. Palët duhet të përpiqen:

(a) të monitorojnë lëvizjen e mallrave dhe personave në zonat e lira tregtare dhe portet e lira dhe, për këtë qëllim, duhet t'u japin fuqi të plotë autoriteteve kompetente të kontrollojnë ngarkesat dhe anijet që hyjnë dhe dalin, duke përfshirë anijet që përdoren për argëtim dhe anijet e peshkimit, si edhe aeroplanet dhe mjetet e transportit dhe, kur të shihet e përshtatshme, të kontrollojnë anëtarët e ekuipazhit, pasagjerët dhe bagazhin;

(b) të krijojnë dhe të ruajnë një sistem për zbulimin e ngarkesave të dyshuara për droga narkotike, lëndë psikotrope dhe lëndë të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, që kalojnë ose dalin nga zonat e lira tregtare ose portet e lira;

(c) të krijojnë dhe të ruajnë sisteme mbikqyrjeje në zonat e portit dhe të dokut dhe në aeroporte e pika kontrolli kufitare në zonat e lira tregtare dhe portet e lira.

Neni 19  
**Përdorimi i postave**

1. Në përputhje me detyrimet e tyre në bazë të konventave të bashkimit universal postar, dhe në përputhje me parimet bazë të sistemeve ligjore të vendeve të tyre, Palët duhet të marrin masa për të ndaluar që postat të përdoren për trafik të paligjshëm dhe duhet të bashkëveprojnë me njëra - tjetrën për këtë qëllim.

2. Masat, të cilave iu referohet në pragrafin 1 të këtij neni, duhet të përfshijnë në mënyrë të veçantë:

a) veprim të koordinuar për të parandaluar dhe për të mos lejuar që postat të përdoren për trafik të paligjshëm;

b) zbatimin dhe mirëmbajtjen, nga personeli i autorizuar që merret me zbatimin e ligjit, të teknikave hetimore dhe kontrolluese që përdoren për zbulimin e ngarkesave të paligjshme të drogave narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II në posta;

c) masat legislative për të mundësuar përdorimin e mjeteve të përshtatshme për të siguruar të dhënat që kërkohen për procedurat gjyqësore.

Neni 20  
**Informacioni që duhet të japin Palët**

1. Palët, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm, duhet t'i japin informacion Komisionit mbi funksionimin e kësaj Konvente në territoret e tyre dhe në mënyrë të veçantë:

(a) tekstin e ligjeve dhe rregulloreve që janë nxjerrë për ta bërë efektive këtë Konventë;

(b) hollësi të rasteve të trafikut të paligjshëm brenda juridiksionit të tyre që ata i konsiderojnë të rëndësishme për shkak të tendencave të reja që janë zbuluar, të sasive për të cilat bëhet fjalë, të burimeve nga ku janë përfutur lëndët ose metodat e përdorura nga personat e përfshirë në të.

2. Palët duhet ta japin këtë informacion në mënyrë të tillë dhe deri në ato data që Komisioni mund ta kërkojë.

Neni 21  
**Funksionet e Komisionit**

Komisioni është i autorizuar të marrë në shqyrtimin të gjitha çështjet që lidhen me synimet e kësaj Konvente dhe, në mënyrë të veçantë:

(a) Komisioni duhet, në bazë të informacionit të dhënë nga Palët në përputhje me nenin 20, të rishikojë funksionimin e kësaj Konvente;

(b) Komisioni mund të bëjë sugjerime dhe rekomandime të përgjithshme në bazë të shqyrtimit të informacionit të marrë nga Palët;

(c) Komisioni mund të tërheqë vëmendjen e Bordit të çdo çështje që mund të ketë lidhje me funksionet e Bordit;

(d) Komisioni duhet, në lidhje me çdo çështje që i referohet atij nga Bordi në bazë të nenit 22, paragrafi 1 (b), të ndërmarrë veprimin që e gjykon të përshtatshëm;

(e) Komisioni, në përputhje me procedurat e përcaktuara në nenin 12, mund të ndryshojë tabelën I dhe tabelën II;

(f) Komisioni mund të tërheqë vëmendjen e atyre që nuk janë Palë e vendimet që merr dhe rekomandimet që bën në bazë të kësaj Konvente, me qëllim që ato të marrin në konsideratë ndërmarrjen e veprimeve në përputhje me to.

Neni 22  
**Funksionet e Bordit**

1. Pa marrë parasysh funksionet e Komisionit, të parashikuara në nenin 21, dhe pa marrë parasysh funksionet e Bordit dhe Komisionit të parashikuara në Konventën 1961, në Konventën 1961 të ndryshuar dhe në Konventën 1971;

(a) kur, në bazë të shqyrtimit të informacionit që është vënë në dispozicion të tij, të Sekretarit të Përgjithshëm ose të Komisionit, ose të informacionit të dhënë nga organet e Kombeve të Bashkuara, Bordi ka arsytet të besojë se synimet e kësaj Konvente për çështje që janë të lidhura me kompetencën e tij nuk janë përmbushur, Bordi mund ta ftojë Palën ose Palët të japin informacionin përkatës;

(b) në lidhje me nenet 12, 13 dhe 16:

(i) Pasi ndërmerr veprim në bazë të nënparagrafit të këtij neni Bordi, kur është i bindur se është e nevojshme që të veprohet kështu, mund ta nxisë Palën e interesuar të marrë masa përmirësuese që në këto rrethana duhet të duken të nevojshme për zbatimin e dispozitave të neneve 12, 13 dhe 16;

(ii) Përpara se të ndërmarrë veprimin si më poshtë (iii), Bordi duhet t'i trajtojë si konfidenciale komunikimet me Palën e interesuar në bazë të nënparagrafeve të mëparshëm,

(iii) Kur Bordi konstaton se Pala e interesuar nuk i ka marrë masat përmirësuese që i është thënë të marrë në bazë të këtij nënparagrafi, ai mund të tërheqë vëmendjen e Palëve, të Këshillit dhe të Komisionit të kjo çështje. Çdo raport i botuar nga Bordi, në bazë të këtij nënparagrafi, duhet të përmbajë gjithashtu pikëpamjet e Palës së interesuar, kur kjo e fundit e kërkon këtë.

2. Cilado Palë duhet të jetë ftuar të përfaqësohet në mbledhjen e Bordit, në të cilën, në bazë të këtij neni, do të shqyrtohet një çështje që i intereson asaj drejtpërsëdrejti.

3. Kur në ndonjë rast vendimi i Bordit, që merret në bazë të këtij neni, nuk është unanim, duhet të bëhen të ditura pikëpamjet e pakicës.

4. Vendimet e Bordit, në bazë të këtij neni, duhet të merren me një shumicë prej dy të tretash të gjithë numrit të anëtarëve të Bordit.

5. Në kryerjen e funksioneve të tij, në përputhje me nënparagrafin 1 (a) të këtij neni, Bordi duhet të sigurojë fshehtësinë e të gjithë informacionit, që ai mund të zotërojë.

6. Përgjegjësia e Bordit, në bazë të këtij neni, nuk duhet të ketë fuqi në lidhje me zbatimin e traktateve ose marrëveshjeve të lidhura midis Palëve, në përputhje me dispozitat e kësaj Konvente.

7. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të jenë të zbatueshme për debatet midis Palëve që klasifikohen në dispozitat e nenit 32.

#### Neni 23

##### **Raportet e Bordit**

1. Bordi duhet të përgatisë një raport vjetor, për punën e saj që të përmbajë një analizë të informacionit në dispozicion të tij dhe, në raste të përshtatshme, një bilanc të shpjegimeve, nëse ka, të dhëna nga Palët ose të kërkuara prej tyre, si edhe çfarëdo vëzhgimi dhe rekomandimi që Bordi dëshiron të bëjë. Bordi mund të bëjë raporte të tilla plotësuese si ta gjykojë të nevojshme. Raportet duhet t'i paraqiten Këshillit nëpërmjet Komisionit që mund të bëjë ato komente që gjykon të përshtatshme.

2. Raportet e Bordit duhet t'i komunikohen Palëve dhe, në vijim, të botohen nga Sekretari i Përgjithshëm. Palët duhet të lejojnë shpërndarjen e tyre të pakufizuar.

#### Neni 24

##### **Zbatimi i masave më të rrepta sesa ato që kërkon kjo Konventë**

Pala mund të marrë masa më të rrepta ose më të ashpra se sa ato që parashikohen nga kjo Konventë, kur, sipas mendimit të saj, këto masa janë të dëshirueshme ose të nevojshme për parandalimin ose ndalimin e trafikut të paligjshëm.

#### Neni 25

##### **Fuqia në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e traktateve të mëparshme**

Dispozitat e kësaj Konvente duhet të kenë fuqinë e të gjitha të drejtave që kanë pasur ose detyrimeve që janë ndërmarrë nga Palët e kësaj Konvente në bazë të Konventës 1961, të Konventës 1961 të ndryshuar dhe të Konventës 1971.

Neni 26  
**Nënshkrimi**

Kjo Konventë duhet të jetë e hapur për t'u nënshkruar në zyrën e Kombeve të Bashkuara në Vjenë, nga 20 dhjetori 1988 deri më 28 shkurt 1989, dhe më pas në Selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju Jork, deri më 20 dhjetor 1989, nga:

- (a) të gjitha shtetet;
- (b) Namibia, e përfaqësuar nga Këshilli i Kombeve të Bashkuara për Namibinë;
- (c) Organizatat rajonale të integritit ekonomik, që kanë kompetencë për negociimin, lidhjen dhe zbatimin e marrëveshjeve ndërkombëtare për çështje që mbulohen nga kjo Konventë dhe rekomandimet në bazë të Konventës për Palët, Shtetet ose shërbimet kombëtare zbatohen për këto organizata brenda kufijve të kompetencës së tyre.

Neni 27  
**Ratifikimi, pranimi, miratimi ose akti  
i konfirmimit formal**

1. Kjo Konventë paraqitet për ratifikim, pranim ose miratim nga Shtetet ose Namibia, e përfaqësuar nga Këshilli i Kombeve të Bashkuara për Namibinë dhe i nënshtrohet akteve të konfirmimit formal nga organizatat rajonale për integritim ekonomik të cilave iu referohet në nenin 26 nënparagrafi (c). Dokumentet e ratifikimit, pranimi ose miratimit dhe ato që lidhen me aktet e konfirmimit formal duhet të depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm.

2. Në dokumentet e tyre të konfirmimit formal, organizatat rajonale për integritim ekonomik duhet të deklarojnë shkallën e kompetencës së tyre në lidhje me çështje të parashikuara nga kjo Konventë. Këto organizata, gjithashtu, duhet të informojnë Sekretarin e Përgjithshëm për çdo modifikim të shkallës së kompetencës së tyre në lidhje me çështjet e përcaktuara nga kjo Konventë.

Neni 28  
**Pranim nga të tjerët**

1. Kjo Konventë duhet të mbetet e hapur për t'u pranuar nga cilido Shtet, nga Namibia e përfaqësuar nga Këshilli i Kombeve të Bashkuara për Namibinë dhe nga organizatat rajonale për integritim ekonomik të cilave iu referohet në nenin 26, nënparagrafi (c). Pranimi duhet të bëhet efektiv me depozitimin e një dokumenti të pranimi pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

2. Në dokumentet e tyre të pranimi, organizatat rajonale për integritim ekonomik duhet të deklarojnë shkallën e kompetencës së tyre në lidhje me çështje të përcaktuara nga kjo Konventë. Këto organizata gjithashtu duhet të informojnë Sekretarin e Përgjithshëm për çdo modifikim të shkallës së kompetencës së tyre në lidhje me çështjet që përcaktohen nga Konventa.

Neni 29  
**Hyrja në fuqi**

1. Kjo Konventë duhet të hyjë në fuqi në ditën e nëntëdhjetë pas datës së depozitimit pranë Sekretarit të Përgjithshëm të dokumentit të njëzetë të ratifikimit, pranimi, miratimit ose pranimi nga Shtetet ose Namibia, e përfaqësuar nga Këshilli për Namibinë.

2. Për cilindo Shtet ose për Namibinë, të përfaqësuar nga Këshilli për Namibinë që ratifikon pranon, miraton ose pranon këtë Konventë pas depozitimit të dokumentit të njëzetë të ratifikimit, pranimi, miratimit ose pranimi nga të tjerët, Konventa duhet të hyjë në fuqi në ditën e nëntëdhjetë pas datës së depozitimit të dokumentit të ratifikimit, pranimi, miratimit ose të pranimi nga të tjerët.

3. Për secilën organizatë rajonale për integritim ekonomik, të cilës i referohet në nenin 26 nënparagrafi (c), që depoziton një dokument që lidhet me aktin e konfirmimit formal ose me dokumentin e pranimi nga të tjerët, kjo Konventë duhet të hyjë në fuqi në ditën e nëntëdhjetë pas këtij depozitimi, ose në datën kur Konventa hyn në fuqi në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, cilado qoftë data më e vonshme.

Neni 30  
**Denoncimi**

1. Një Palë mund ta denoncojë këtë Konventë në çfarëdo kohe, duke njoftuar me shkrim Sekretarin e Përgjithshëm.

2. Ky denoncim duhet të ketë fuqi për Palën e interesuar një vit pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 31  
**Amendamentet**

1. Çdo Palë mund të propozojë një amendament për këtë Konventë. Teksti i një amendamenti të tillë dhe arsyet për këtë duhet t'i komunikohen nga ajo Palë Sekretarit të Përgjithshëm, i cili duhet t'ia komunikojë atë Palëve të tjera dhe t'i pyesë nëse ato e pranojnë amendamentin e propozuar. Kur amendamenti i propozuar, pasi ka qarkulluar, nuk është hedhur poshtë nga ndonjë Palë brenda njëzet e katër muajve pasi ai ka filluar të qarkullojë, ai duhet të konsiderohet se është pranuar dhe duhet të hyjë në fuqi në lidhje me Palën nëntëdhjetë ditë pasi ajo Palë ka depozituar pranë Sekretarit të Përgjithshëm një dokument që shpreh pëlqimin e saj për të pranuar detyrimet që rrjedhin nga ai amendament.

2. Kur amendamenti i propozuar është hedhur poshtë nga ndonjë Palë, Sekretari i Përgjithshëm duhet të konsultohet me Palët dhe, nëse kërkohet nga shumica, ai duhet t'ia parashtrijë çështjen, së bashku me të gjitha komentet e bëra nga Palët, Këshillit që mund të vendosë të thërrasë një konferencë në përputhje me nenin 62 paragrafi 4, të Kartës së Kombeve të Bashkuara. Çdo amendament, që rezulton nga kjo Konferencë, duhet të mishërohet në protokollin e amendamentit. Pëlqimi për të pranuar detyrimet që rrjedhin nga ky protokoll, duhet të kërkohet t'i shprehet në mënyrë të veçantë Sekretarit të Përgjithshëm.

Neni 32  
**Zgjidhja e mosmarrëveshjeve**

1. Kur midis dy ose më shumë Palëve dalin mosmarrëveshje në lidhje me interpretimin ose zbatimin e kësaj Konvente, Palët duhet të konsultohet se bashku me qëllim që të zgjidhin mosmarrëveshjen, nëpërmjet bisedimeve, sqarimeve, ndërmjetësimit, pajtimit, arbitrazhit, duke iu drejtuar organizmave rajonale, procesit gjyqësor ose mjeteve të tjera paqësore që mund t'i zgjedhin vetë.

2. Çdo mosmarrëveshje që nuk mund të zgjidhet në mënyrën e parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni, duhet t'i referohet, me kërkesën e çdonjerit prej Shteteve Palë në këtë mosmarrëveshje, Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë për të marrë vendim.

3. Kur Organizata Rajonale për Integrim Ekonomik të cilës i referohet në nenin 26, nënparagrafi (c), është Palë në mosmarrëveshjen që nuk mund të zgjidhet në mënyrën e parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni, ajo, nëpërmjet një Shteti anëtar të Kombeve të Bashkuara, mund t'i kërkojë Këshillit të kërkojë këshillën e Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë në përputhje me nenin 65 të statutit të Gjykatës, këshilla e së cilës duhet të konsiderohet si vendimtare.

4. Cilido shtet, në kohën e nënshkrimit, të ratifikimit të pranimi, miratimit të kësaj Konvente ose pranimi të saj nga të tjerët, apo cilado organizatë rajonale për integrim ekonomik, në kohën e nënshkrimit ose të depozitimit të aktit të konfirmimit formal ose të pranimi nga të tjerët, mund të deklarojë se ai/ajo nuk i pranon detyrimet që rrjedhin nga paragrafi 2 dhe 3 në lidhje me Palën që e ka bërë këtë deklaratë.

5. Cilado Palë, që ka bërë një deklaratë në përputhje me paragrafin 4 të këtij neni në çdo kohë mund ta tërheqë deklaratën duke njoftuar Sekretarin e Përgjithshëm.

Neni 33  
**Tekstet e mirëfillta**

Tekstet në gjuhën arabe, kineze, angleze, frënge, ruse dhe spanjolle të kësaj Konvente janë të njëjta me origjinalin.

Neni 34  
**Depozituesi**

Depozituesi i kësaj Konvente duhet të jetë Sekretari i Përgjithshëm.

DUKE DËSHMUAR SA MË SIPËR, i autorizuar për këtë, nënshkrova këtë Konventë.  
NËNSHKRUAR NË VJENË, në një kopje origjinale, më njëzet të dhjetorit një mijë e nëntëqind e tetëdhjetë e tetë.

SHTOJCË

Tabelat e rishikuara që përfshijnë amendamentet e bëra nga Komisioni mbi drogat narkotike, që kanë hyrë në fuqi që prej 23 nëntorit 1992:

**Tabela I**

Acid N-acetilantranilik  
Efedrinë  
Ergometrinë  
Ergotaminë  
Izosofrole  
Acid lisergjik  
3,4 - metilenedioksifenil  
1 - fenil - 2-propanone  
Piperonal  
Pseudoefedrinë  
Safrole  
Kriprat e lëndëve të renditura në këtë tabelë kudo që ekzistenca e këtyre kripërave është e mundur

**Tabela II**

Anhidrit acetik  
Aceton  
Acid antranilik  
Eter etil  
Acid hidroklorik  
Metil etil ketone  
Acid fenilacetik  
Piperidinë  
Permagent potasi  
Acid sulfurik  
Toluene  
Kriprat e lëndëve të renditura në këtë tabelë kudo që ekzistenca e këtyre kripërave është e mundur (kriprat e acidit hidroklorik dhe të acidit sulfurik janë përjashtuar në mënyrë të veçantë.